

Univerzita Palackého v Olomouci

Pedagogická fakulta

Katedra hudobnej výchovy

Diplomová práca

„Slovenskí jazzoví pianisti“

"Slovak jazz pianists"

Zuzana Melicharová

Vedúci práce: MgA. Ladislav Pulchert, Ph.D.

Olomouc 2009

Prehlasujem, že som diplomovú prácu „Slovenskí jazzoví pianisti“
vypracovala samostatne a výhradne s použitím uvedených
prameňov a literatúry.

V Oravskej Lesnej 1.4. 2009

.....

ÚVOD	4
HISTÓRIA JAZZU NA SLOVENSKU	7
<i>Minulosť – od počiatkov po rok 1989</i>	7
<i>Prítomnosť – od roku 1989 po súčasnosť</i>	11
<i>Budúcnosť – smerovanie jazzu na Slovensku</i>	20
SLOVENSKÍ JAZZOVÍ PIANISTI	23
I. Generácia	24
<i>Ladislav Gerhardt</i>	25
<i>Ján Hajnal</i>	28
II. Generácia	31
<i>Gabriel Jonáš</i>	31
<i>Pavol Bodnár</i>	34
<i>Mikuláš Škuta</i>	36
III. Generácia – Jazzoví pianisti generácie 197X	39
<i>Juraj Tatár</i>	39
<i>Peter Preložník</i>	40
<i>Peter Adamkovič</i>	42
<i>Klaudius Kováč</i>	43
<i>Luboš Šrámek</i>	44
<i>Ondrej Krajňák</i>	45
<i>Tomáš Gajlík</i>	46
Slovenskí jazzoví pianisti pôsobiaci v zahraničí	48
<i>Peter Breiner</i>	48
<i>Matej Benko</i>	50
Slovenskí jazz a jazzoví pianisti verus česká scéna	52
INŠPIRÁCIE, FÚSIE SLOVENSKÝCH JAZZOVÝCH PIANISTOV, ALEBO ČO NÁJDETE NA PRILOŽENOM CD	54
ZÁVER	58
RESUMÉ	59
POUŽITÁ LITERATÚRA	60
TEXTOVÁ PRÍLOHA	62
OBRAZOVÁ PRÍLOHA	71

ÚVOD

Klaviristi boli v celom priebehu histórie slovenského jazzu dominujúcimi osobnosťami. Touto vetou začínam kapitolu „*Jazzoví pianisti na Slovensku*“ a otváram ňou i úvod, pretože tento fakt je podstatným dôvodom výberu témy mojej diplomovej práce. Druhým dôležitým faktom, ktorý ovplyvnil výber témy je moja fascinácia jazzom, ktorá trvá od štúdií na konzervatóriu. Stúpa u mňa záujem o to, čo sa na Slovensku v jazze hýbe, kto poťahuje nitkami, kto prichádza s novým, aké sú špecifiká nášho jazzového prejavu...chcem jazzu rozumieť. Posledným podstatným dôvodom je aj skutočnosť, že i ja sama som klavirista.

Zámerom práce je predstaviť a priblížiť život, tvorbu a špecifiká hry a prístupy k interpretácii jednotlivých slovenských jazzových pianistov. V širšom kontexte priblížiť situáciu, ovzdušie slovenského jazzu vôbec, podmienky v akých u nás jazz vznikal a vzniká, čo a kto určoval a určuje jeho smerovanie.

Pred pochopením a následným vyriešením, poprípade vysvetlením, či vyvodením záverov určitého problému, stojí najprv úloha preskúmať dostupné informácie a ich následné naštudovanie. Keď začne človek pátrať po publikáciách, ktoré sa snažia priblížiť slovenskú jazzovú scénu, zistí, že väčšinu materiálov predstavujú len informácie o pripravovaných koncertoch, recenzie na CD a pod. K fundovanejším článkom, nie to ešte publikáciám sa dopátra len zriedka. Knihy o jazze dnes už na našom trhu nie sú výnimkou, avšak problém je v tom, že sa v nich objavujú dejiny amerického (či európskeho) jazzu a profily ich najvýznamnejších osobností.

Ako je to však s knihami, ktoré mapujú vznik, vývoj a smerovanie jazzu na Slovensku a približujú osobnosti našej scény? To, že na Slovensku pociťujeme silnú absenciu publikovania o slovenskom jazze dokazuje i fakt, že vo svojej práci som sa mohla oprieť len o dve knihy, ostatné informácie bolo

potrebné získať z iných zdrojov. Prvá z nich vyšla roku 1990 ako výsledok niekoľko-ročného úsilia muzikológov Antonína Matznera, Ivana Poledňáka, Igora Wasserbergera a kolektívu: „*Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby – československá scéna*“. Moja pozornosť bola upriamená na heslá, ako i ostatné publikácie a články, spod ruky muzikológa, pedagóga **Igora Wasserbergera (1937)**. Je to osobnosť, ktorá položila teoretické základy hudobnej publicistiky, kritiky, muzikológie v oblasti jazzu a slovenskej populárnej hudby. Ako prvý realizoval v slovenskom jазze pramenný výskum. K jeho významným publikáciám patria napr. „*Jazzové profily*“, Praha 1969, „*Jazzový slovník*“, Bratislava 1966, „*Fenomény súčasného jazzu*“, Bratislava 2003. Od roku 1992 žije v Prahe, kde vyučuje na Konzervatóriu Jaroslava Ježka, dodnes však aj u nás naďalej prispieva do hudobných časopisov.

Druhou nápomocnou publikáciou pri vzniku práce mi bola jediná literatúra venujúca sa výhradne domácej scéne a to „*Slovník Slovenského jazzu*“ od **Yvetty Kajanovej (1964)**, ktorá je pedagogicky, vedecky i publicisticky činná v oblasti hudobnej vedy špecializovanej na okruh modernej populárnej hudby a jazzu. Od roku 1993 prednáša na Katedre hudobnej vedy Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave hudobnú sociológiu, históriu jazzu, rocku a pop music a metodológiu hudobnej vedy. V rokoch 1995 – 99 bola viceprezidentkou Slovenskej jazzovej spoločnosti, od roku 2000 je členkou Rady Slovenskej jazzovej spoločnosti. Slovník slovenského jazzu vyšiel roku 1999, jeho anglická mutácia o rok neskôr. Yvetta Kajanová je jedinou muzikologičkou, ktorá si dala za cieľ knižne vydať vývoj a osobnosti tejto oblasti hudby u nás do konca 90. rokov. V štúdií chýbajú viaceré mená našej súčasnej scény, fakty, ktorých neprítomnosť autorka odôvodňuje neochotou hráčov a tiež, ako sa vyjadrila kritika na túto knihu v Hudobnom živote, z nedostatku času a tak na objeme naberá diera, ktorá vzniká za posledných osem rokov od jej vydania. V práci sa pokúšam doplniť informácie o súčasnom dianí, nezhody vo faktografických údajoch s ostatnými

zdrojmi a tiež priblížiť mená klaviristov, ktorí v spomínaných publikáciách chýbajú.

Informácie o jednotlivých klaviristoch, ktorých v práci predstavujem, som čerpala aj z textov v novinách (príloha Kultúra v denníku SME), či hudobných periodík (Hudobný život, Hudba, Harmonie). Medzi súčasných popredných publicistov patrí **Marián Jaslovský (1963)** – pôsobiaci aj ako redaktor, ale i muzikant – hráč na flautu a saxofón. Vyštudoval Filozofickú fakultu Univerzity Komenského v Bratislave, odbor hudobná veda. Je moderátorom jazzovej rozhlasovej relácie Rádia Devín, od roku 2004 redaktorom SME a šéfredaktorom hudobnej prílohy SME s-Music. Je stálym prispievateľom do hudobných časopisov na Slovensku i v Čechách.

Odborné články som vyhľadávala i od **Igora Petrušku**, na poli propagátora jazzu významný publicista. Jeho články, rozhovory, recenzie sa nachádzajú predovšetkým na vyhľadávanej webovej stránke www.music.box.sk, ale pôsobí tiež ako šéfredaktor hudobného časopisu Hudba.

Internet bol pri zozbieravaní potrebných údajov pre moju prácu neodmysliteľnou súčasťou (v mnohých prípadoch jediným zdrojom informácií). Tu som často siahala po textových novinkách **Patricka Španka**, fotografa a hudobného publicistu. Roku 2005 vytvoril prvý slovenský internetový jazzový portál Skjazz, ktorého existenciu vyžíva stále viac jazzových fanúšikov a svoju popularitu si získava svojimi odbornými recenziami, rozhovormi, aktualitami na našej, či zahraničnej scéne. Veľkou pomocou mi boli i v čoraz väčšej miere sa objavujúce profilové web stránky muzikantov.

Záverom je nutné zhrnúť, že monografia, ktorej primárnym cieľom by bolo zmapovať, zanalyzovať celú históriu nášho jazzu a skonfrontovať ho s európskym i celosvetovým dianím zatiaľ neexistuje, i keď doba od prieniku tohto žánru na naše územie sa pomaly schyľuje ku stovke a mnohé úspechy našich jazzmanov prekročili hranice tohto štátu. Hlavným zdrojom informácií pre

chtivého poslucháča, či hráča preto ostáva spájanie si útržkov z internetu, či sporadických článkov v hudobných časopisoch. Je šťastím, že živé vystúpenia a nahrávky pribúdajú a tie o našej scéne prehovárajú najviac a sú najlepším ukazovateľom stavu tohto typu umenia u nás.

HISTÓRIA JAZZU NA SLOVENSKU

MINULOSŤ – OD POČIATKOV PO ROK 1989

Začiatkom 20. storočia vznikol v Amerike nový hudobný štýl, ktorý predstavoval spojenie hudobnej kultúry afrických černochoch dovezených do USA a hudby európskych prisťahovalcov. Svet zaregistroval jazz roku 1917, keď vyšli prvé nahrávky Original Dixieland Jazz Bandu, ale jazz sa ohlasoval už dávno predtým v podobe vidieckeho blues, v hudbe južanských plantáží, v hre pianistov boogie, v klavírnom štýle hostincov v New Orleans (Tváre jazzu, 2006, str. 5).

Európska a teda aj slovenská populárna hudba mala až po obdobie 1. svetovej vojny prvky typicky európske, teda vzišla s európskej tradície a označuje sa ako tradičná populárna hudba. K zmene dochádza až po roku 1918, kedy nastáva vzájomné ovplyvňovanie jednej kultúry druhou, preberanie a prerastanie rôznorodých kultúrnych elementov. Najmarkantnejším výsledkom takýchto hudobných prelínaní v 20. storočí je práve jazz.

Na Slovensko začal jazz prenikať už koncom 30. rokov 20. storočia a to prostredníctvom dobovej populárnej hudby, do ktorej sa dostávali určité sprostredkované čiastkové prvky jazzu. Jednalo sa predovšetkým o vplyvy swingovej hudby, filmov a gramoplatní firmy Decca s pôvodnými nahrávkami amerického jazzu, ktoré sa k nám však dostávali len veľmi sporadicky. Swingová hudba k nám prenikala sprostredkovane i cez české orchestre a zahraničné skupiny, ktoré tu občas hrávali v nočných podnikoch. Bolo to obdobie, keď sa na scéne začali objavovať prví slovenskí jazzoví hudobníci. Avšak neexistovalo u nás ešte posluchácke zázemie a tak boli títo pionieri jazzu z existenčných dôvodov často odkázaní prejsť od jazzu k tanečnej hudbe (typické pre slovenské podmienky boli ľudové foxtroty, foxy). Do populárnej hudby vnášali prvky jazzu a improvizácie na dobové

šlágre i cigánske kapely. Postupne začali vznikať prvé bigbandy (napr. Orchester Studio Jazz Ladislava Faixa 1939, Orchester Vysokoškolského zväzu študentstva 1940) a s nimi i prvé mená, ktoré so swingovou hudbou a teda nástupom jazzu u nás spájame: **Siloš Pohanka, Ján Siváček, Jaroslav Laifer.**

Nová situácia v jazzovej hudbe nastala v 50. rokoch, kedy spoločnosť vnímala jazz ako hudbu amerického imperializmu, ako súčasť importovanej západnej kultúry. Považovala sa za škodlivú pre pracujúci ľud. Hrať a presadzovať jazz bolo v tomto období istým spôsobom odvážne. Napriek tomu, práve v 50. rokoch sa u nás objavujú hudobníci presadzujúci v jazze moderné tendencie – **Juraj Henter, Karol Ondreička, Pavol Polanský, Laco Déczi, Jozef „Dodo“ Šošoka.** Od polovice 50. rokov sa už prejavujú snahy o vyčlenenie autentických prejavov jazzu z oblasti populárnej hudby na Slovensku. Juraj Henter a Karol Ondreička sa považujú za „otcov“ slovenského jazzu. U nich sa prejavovali striktné jazzové tendencie, boli zameraní na vtedajšie moderné smery jazzu (bop a cool) a zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj jazzu u nás. I keď o skutočne jazzovej tradícii, ako i slovenskej jazzovej škole so svojimi špecifickými znakmi hovoríme až neskôr - v období 80. rokov.

V 60. rokoch nastupuje najsilnejšia generácia hudobníkov. Začína sa vytvárať nová platforma slovenského profesionálneho jazzu (Tváre jazzu, 2006, str. 30). Dochádza k uvoľneniu kultúrno-politického tlaku, niektorí hudobníci sa dostávajú do zahraničia, čím dochádza k nadväzovaniu nových kontaktov.

V 1. polovici tohto desaťročia je charakteristické preskupovanie hudobníkov. Mnohí odchádzajú do Čiech (Laco Déczi, Laco Tropp), kde mali lepšie uplatnenie, alebo pôsobili na poli artificiálnej hudby (Miloš Jurkovič), či v modernej populárnej hudbe (súbory Braňa Hronca, Juraja Velčovského).

V období 1968 – 1972 došlo k úplnému zmrazeniu zahraničných kontaktov a aj jazzového života vôbec. Nastupuje

obdobie oslabenia záujmu inštitúcií, obecnstva, pociťuje sa nedostatočný príliv nových hudobníkov a pod.

Prelom nastáva až roku 1974 a to prostredníctvom konania nultého ročníka festivalu Bratislavské jazzové dni. Spoločenský priestor bol síce „umelo“ izolovaný od západného vývoja jazzu prostredníctvom ideológie, ale systém mal v izolácii medzery a tak umožňoval slobodnú voľbu v umeleckom smerovaní. Mnohí muzikanti z tohto obdobia sú na slovenskej jazzovej scéne činní dodnes: **Ján Hajnal, Dušan Húščava, Peter Lipa, Gabriel Jonáš, Eubomír Tamaškovič, Vladimír Valovič, Cyril Zeleňák, Matúš Jakabčic**. Táto generácia má v smerovaní jazzu osobité postavenie a to tým, že hľadajú inšpirácie v nových žánrovo-štýlových okruhoch, ktoré sa dovtedy v slovenskom jazze neuplatňovali. Išlo najmä o blues (P. Lipa), jazzrock (V. Valovič, C. Zeleňák), free jazz (G. Jonáš, E. Tamaškovič), moderný jazz s využitím modálneho typu improvizácie (J. Hajnal, D. Húščava, G. Jonáš, E. Tamaškovič) (Kajanová, 1999, str. 13). Ale 80. roky boli i časom, keď emigrovalo niekoľko umelcov do západných krajín, či už z dôvodu nedostatočného kontaktu so zahraničím, pocitu neslobodného umeleckého prostredia, alebo snahy dostať sa do centra diania jazzu vo svete. Zo Slovenska odišli Laco Déczi so svojim synom Ladislavom „Vajcom“ Déczim, Pavol Kozma, Ján Fabrický, neskôr sa vystaľoval Peter Breiner.

Novú kapitolu slovenského jazzu predstavuje obdobie po roku 1989, kedy sa jazz rozrastá, upevňuje si svoje miesto medzi hudobnými žánrami a dostáva nový rozmer vďaka nástupu mladých jazzových, už profesionálnych muzikantov.

PRÍTOMNOSŤ – OD ROKU 1989 PO SÚČASNOSŤ

Jeden z našich popredných propagátorov jazzu, spevák, manager hudobného diania, skladateľ, moderátor **Peter Lipa** opisuje svoje pocity po novembri '89 takto: *“...myslel som si, že hudba v tej forme, ako sme ju robili zanikne. Dopady „nežnej revolúcie“ sa drasticky prejavovali na kultúre. Zväz skladateľov sa rozdelil na niekoľko občianskych združení. Začal som sa angažovať v džezovej spoločnosti, prijal som miesto námestníka riaditeľa novovytvorenej agentúry Rock Pop Jazz. V tom čase sa nikde naživo nehralo. Podnikatelia, ktorí by potrebovali hudbu na svoje večierky a firemné akcie, ešte neexistovali a kultúrne domy zanikli jedným ťmahom. Našťastie, nad vodou nás držalo Rakúsko a Nemecko, kde sme si z času na čas zahráli...”* (Lipa, 2003, str. 102) Za posledných 15 rokov došlo na pôde slovenského jazzu k viacerým zmenám. Po „nežnej“ revolúcii začali po spamätaní sa snahy o rozširovanie a konfrontáciu sa jazzu s našou, ale i zahraničnou scénou. V tomto smere bolo roku 1989 veľmi dôležité založenie Slovenskej jazzovej spoločnosti, ktorej prezidentom je od začiatku Peter Lipa, ktorý sa stal aj riaditeľom agentúry Rock Pop Jazz, ktorá vznikla v tom istom roku. Dnes už môžeme hovoriť o vytvorení jazzovej tradície a dokonca „slovenskej jazzovej školy“. Organizujú sa viaceré jazzové festivaly, pomaly sa buduje klubový život, vznikajú nahrávky, nahrávacie štúdiá, rozširujú a nadväzujú sa nové zahraničné kontakty a pod. Dôležité je, že už nesledujeme centralizovanie sa snáh len na hlavné mesto, ale aj na ostatné mestá v jednotlivých regiónoch, čím dochádza k rozvrstveniu a pokrytiu jazzových činností takmer na celom území Slovenskej republiky. Otázkou ostáva, či bude toto všetko stačiť na jeho prežitie v silnej konkurencii ostatných typov hudby, ktoré sa usilujú a ktorým sa darí to isté.

Medzi najvýznamnejšie mená tejto éry patria: saxofonisti **Erik Rothenstein, Radovan Tariška, Milo Suchomel;**

kontrabasisti **Peter Čudek, Martin Gašpar**; trubkári **Martin Ďurdina**; gitaristi **Michal Bugala, Boris Čellár, Oskar Rózsa**; bicisti **Marián Ševčík, Peter Solárik, Marcel Buntaj**; huslista **Stano Palúch** a ďalší.

Organizácie – činnosť, ciele

Podstatnú úlohu na jazzovom dianí u nás zohráva už spomínaná **Slovenská jazzová spoločnosť** (ďalej len SJS). Je súčasťou Slovenskej hudobnej asociácie. Jej úlohou bolo a je podporovať, organizovať a propagovať domáci jazzový život a tým rozširovať jeho teritórium pôsobnosti, či už na Slovensku (jej členovia podnietili vznik viacerých festivalov, albumov domácich interpretov atď.), alebo v zahraničí (nadväzovanie kontaktov a pod.). SJS úzko spolupracuje s vydavateľstvom Musica Slovaca pri Hudobnom fonde v Bratislave, o čom bude reč ďalej v texte o vydavateľskej činnosti. Rada SJS im každoročne podáva návrh a rozhoduje o schválení interpreta, či formácie, ktorá dostane príležitosť nahrať svoj profilový album. Jeden album ročne je vo vydavateľskej snahe síce alarmujúci a situáciu pokrytia trhu domáceho jazzu na CD nerieši, avšak prispieva k jej zlepšeniu. K pravidelným podujatiam SJS patrí aj súťažná prehliadka „Nové tváre slovenského jazzu“ konaná raz ročne v Bratislave. Názov sa už niekoľkokrát zmenil – festival Amatérskych jazzových skupín, Jazzové Vianoce (konali sa v Žiline), ale zámer ostáva ten istý - snaha zmapovať stav slovenského jazzu mimo úzky okruh profesionálnych hráčov. Je to prehliadka mladých, začínajúcich, neprofesionálnych jazzových hudobných telies a sólistov. K činnosti Slovenskej jazzovej spoločnosti sa od roku 1992 pridalo organizovanie workshopov pod názvom Letná jazzová dielňa (viac v podkapitole venovanej školstvu).

Ďalšiu silnú podporu jazzu na Slovensku predstavuje **Trenčianska jazzová spoločnosť**. Je organizátorom druhého najväčšieho jazzového festivalu u nás - **Jazz pod Hradom**, ako aj prehliadky **Festivalu mladého jazzu**, čím sa taktiež pričiňuje

o prezentáciu slovenského jazzového umenia a o jeho konfrontáciu so zahraničím.

Záslužnú činnosť na domácom poli vyvíja aj agentúra **Rock Pop Bratislava**. Pôvodne niesla názov Rock Pop Jazz, vznikla roku 1989, kedy sa Peter Lipa začal angažovať v SJS a prijal v nej miesto námestníka riaditeľa. Roku 1993 bola pre nedostatok finančnej podpory zrušená. Dnes funguje pod názvom Rock Pop a od roku 1990 je táto umelecká agentúra hlavným organizátorom Bratislavských jazzových dní, no aj komerčne zameraných podujatí - Rock Pop Corgoň festivalu, ktorý v patril v 90. rokoch medzi najväčší v Európe v rámci svojho žánru (niesol názov Rock Pop Bratislava), či folklórnych slávností Jánošíkove Dni atď. Zabezpečuje koncerty umelcov pre domácich i zahraničných usporiadateľov, stará sa o ich dramaturgiu, produkciu a organizáciu.

Festivally – od minulosti do budúcnosti

Kým klubový život si u slovenského publika len pomaly hľadá svoje miesto, festivaly získavajú čoraz väčšiu popularitu, čoho dôkazom je stúpajúci počet návštevníkov. Organizátorom sa vďaka premyslenej dramaturgii, jasnému profilu, snahou o oslovenie čo najširšieho okruhu poslucháčov, mediálnou propagáciou a úrovňou interpretov, darí vytvárať tradíciu takýchto akcií s čoraz odvážnejšími vyhlídkami do budúcnosti.

Reč je predovšetkým o najväčšom slovenskom jazzovom festivale, ktorého história sa začala písať roku 1975, kedy sa v Bratislave uskutočnil jeho 1.ročník: **Bratislavské jazzové dni** (ďalej BJD). Hovoríme o festivale európskeho formátu, ktorý spolu s Bratislavskými hudobnými slávnosťami, či Pohodou patria medzi naše najvýznamnejšie hudobné udalosti. Už len jeho stručné zmapovanie, prehľad osobností, ktoré sa na ňom prezentovali, by predstavovalo rozsiahlu prácu. Podieľa sa na formovaní jazzového povedomia verejnosti na Slovensku a aj vďaka nemu prívržencov tohto menšinového žánru pribúda. Hlavným organizátorom je Pavel

Daněk a Peter Lipa. Dramaturgia festivalu je zámerne rôznorodá, aby si na svoje každoročne prišli nielen milovníci tradičného jazzu, ale aj príbuzných štýlov, ako je napríklad funk, fusion, dixieland, blues, soul, swing, či súčasné elektronickejšie podoby jazzu (in: sprievodný bulletin 32. ročníka Bratislavských jazzových dní Slovenská Sporiteľňa 2006). Dôležitým momentom pre toto podujatie bol rok 1991, odkedy Slovenská televízia realizuje priame prenosy koncertov a tiež rok 1992, ktorý sa stal prelomovým v profesionalizácii propagácie a spolupráce s médiami. Podarilo sa získať viacerých sponzorov pre podujatie a roku 1993 sa stal mediálnym partnerom BJD denník Sme (in: Hudobný život, 1999, č.10, str. 7).

Vďaka činnosti jazzových spoločností, ako aj nadšencov v regiónoch už dávno nie je jediným centrom Bratislava. Vznikli podujatia s niekoľko ročným pokračovaním a získali si tak svoje trvalé miesto na našom festivalovom trhu. Medzi takéto akcie sa zaraďuje i medzinárodný festival **Jazz pod hradom** v Trenčíne, organizovaný od roku 1994 spomínanou Trenčianskou jazzovou spoločnosťou.

S podobným festivalom sa od roku 1991 stretávame i v metropole Šariša, v Prešove a nesie názov **Jazz Prešov**, ktorý dáva väčší priestor domácim formáciám. Ako spoluorganizátor tohto jazzového sviatku vystupuje popri agentúre J. P. Art i tunajší jazzový klavirista a pedagóg Peter Adamkovič.

K ďalším významným podujatiam sa v Košiciach pridal od roku 1992 **Jazz for Sale**. Je súčasťou Višegrádskeho dňa, jedného z najatraktívnejších kultúrnych podujatí v metropole východu a jeho hlavným organizátorom je združenie Forsa. V Košiciach sa organizuje od roku 1995 aj festival organizovaný agentúrou **Ges Cassovia Jazz**.

Objavujú sa však aj také jazzové prehliadky, ktoré síce nemajú pravidelné pokračovanie, ale určite zohrávajú podstatnú úlohu vo výchove nových prívržencov jazzu a zarezonujú medzi jazzovými stúpecami. Takými to sú napríklad: od roku 1992

festival v Bardejove **Jazz Fest Bardejov**, od roku 1996 **Jazz fest Nové Zámky**, od roku 2001 **Pet jazz** v Bratislave, od roku 2005 **International jazz Piešťany**. K „minifestivalom“ môžeme priradiť i **Trip jazz** v Bratislave.

Významným podujatím bol **Slovenský jazzový festival** v Žiline fungujúci v rokoch 1986 – 1995.

Vydavateľstvá a distribúcia

Udalosti po roku 1989 umožnili vznik nových, súkromných spoločností v oblasti, ktorú by sme mohli - na naše pomery zatiaľ nadnesene - nazvať hudobným priemyslom. Pád komunizmu však umožnil aj zánik dovtedy fungujúcich monopolných štátnych podnikov (in: Hudobný život, 2000, č. 3, str. 46).

Bývalým štátnym monopolným vydavateľstvom na slovenskom trhu je **OPUS,a.s.** Od roku 1998 je jej riaditeľom Martin Plch. Opus prešiel po roku 1989 viacerými zmenami. Mal veľké problémy a až do roku 1992 bol štátnym podnikom, čo mu veľmi nepomohlo. V súčasnosti je jeho majoritným akcionárom Supraphon, ktorý je súčasťou Bontonu.

Najväčším slovenským nezávislým vydavateľstvom zameraným na jazz a alternatívnu hudbu je **Hevhetia Records** so sídlom v Košiciach. Publicista Marián Jaslovský ich miesto na poli menšinových žánrov vystihuje slovami: *“To, ako sa Ján Sudzina a spol. vrhajú do projektov, na ktorých zaručene nezarobia peniaze, je občas až šokujúce. Ktovie, čo by robila slovenská hudba bez neho. Vďaka.”* (in: SME – Kultura, 1. 3. 2007). Pripisuje si na svoje konto vydanie väčšiny CD slovenských nekomerčných a teda aj jazzových muzikantov, ako i vznik nového hudobného periodika Hudba. Svoju činnosť začala roku 2002 a už prvé projekty signalizovali dovtedy ojedinelý nadžánrový rozptyl. Roku 2005 vzniká jeho nový sub-label **Hev-Het Tune**, ktorý ponúka priestor menej známym umelcom a piesňovým projektom. Hevhetia Records funguje aj ako distribučná organizácia.

Nasledujúcou, v práci už spomínanou organizáciou vyvíjajúcou aj vydavateľské aktivity v oblasti jazzu je **Hudobné centrum**. Vzniklo roku 1969 a je príspevkovou organizáciou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky. V roku 1999 sa transformáciou Národného hudobného centra rozdelilo do štyroch oddelení: dokumentačné, vydavateľské, ekonomické oddelenie a oddelenie vonkajších vzťahov.

Na záver spomeniem **Hudobný fond** ako národnokultúrnu – verejnoprávnu, mimovládnu, neziskovú, nečlenskú – podpornú inštitúciu. Jej história započala v roku 1954 spolu s literárnym a výtvarným fondom. Hlavnou ideou vzniku tohoto typu inštitúcie bolo vytváranie optimálnych podmienok pre vznik, rozvoj a šírenie slovenskej hudobnej umeleckej tvorby a interpretačného umenia, pričom má na svojom konte opäť niekoľko vydavateľských jazzových počinov.

Kurzy, školy...

Slovensko sa inštitúciou, ktorá by zastrešovala jazzovú praktickú výučbu, pochváliť nemôže. Situáciu sa od roku 1992 snaží zlepšiť Slovenská jazzová spoločnosť, ktorá každoročne poriada **Letnú jazzovú dielňu**. Ide o workshop pre mladých hudobníkov pod vedením popredných slovenských jazzmanov, pričom posledné roky sa presadzuje snaha začleniť do výučby i zahraničných lektorov. Je to náš jediný pravidelný jazzový kurz.

Podstatným krokom pre budúcnosť jazzu je jeho pomalé prerážanie si cesty na hudobných školách, do ktorých sa jeho výučba zadeľuje. Tu je nutné spomenúť nášho popredného jazzmana **Dušana Húščavu**, ktorý vyučuje na konzervatóriu v Bratislave saxofón, kde vedie žiakov aj k osvojeniu si jazzových praktík. Klavirista **Lubo Šrámek** od roku 2004 na tom istom konzervatóriu vyučuje jazzový klavír a kompozíciu a gitarista **Matúš Jakabčic** na Bratislavskom Konzervatóriu učí aranžovanie a jazzovú kompozíciu. Prínosné sú pedagogické aktivity **Petra Adamkoviča**, ktorý jazzový klavír približuje svojim žiakom na

Základnej umeleckej škole v Prešove. V Banskej Bystrici zase jazzovú hru na ZUŠ vyučuje **Klaudius Kováč**. Medzi početné zásluhy v šírení a vychovávaní nových jazzových hráčov patrí i poriadanie workshopov v regiónoch Slovenska a to pod taktovkou **Ondreja Krajňáka**.

Teoretickú základňu jazzu nepredstavujú konzervatória, kde sa jazz preberá len okrajovo, ale záujemcom ho ponúka až vysoká škola – Univerzita Komenského, kde v úvode spomínaná Yvetta Kajanová prednáša jazz a dejiny populárnej hudby na katedre Hudobnej vedy v Bratislave. V roku 1997 zorganizovala pre študentov workshop s diskusiou o modernej populárnej hudbe a jazze.

Časopisy

Tak ako Slovensko silno dopláca na absenciu jazzového školstva, systematického pôsobenia na mladú generáciu, tak k nevedomosti verejnosti prispieva nevydávanie skutočne odborného periodika, ktoré by nie len informovalo o hudobnom dianí v krajine, ale tiež operovalo odbornými štúdiami, profilmí hudobníkov... Mnohí často nenavštívia jazzový koncert len preto, lebo nemajú predstavu, čo všetko vlastne do magického sveta jazzu patrí. Do určitej miery by práve tento problém zasvätený časopis riešiť mohol, jeho úlohu však preberá internet, ktorý ostáva jedinou formou prístupu k informáciám pre tých, čo chcú do tohto sveta preniknúť.

Náš trh produkuje časopisy dva a to: **Hudobný život** – mesačník, vydáva ho Hudobné centrum a nováčik na scéne **Hudba** – štvrťročník, vychádza pod hlavičkou Hevhetia s. r. o. V minulosti existovalo i periodikum **Slovenská hudba**.

Programovo je **Hudobný život** zameraný predovšetkým na artifičialnu hudbu o čom svedčí dramaturgia časopisu. Priestor, ktorý si necháva na hudbu nonartifičialnu je striedmy a do veľkej miery postavený len na oznámeniach a recenziách už odznených koncertov, festivalov. Jediná stála rubrika venovaná world music,

jazzu, folklóru a novým médiám je Modulácie. Fundovanými článkami, presnejšie cyklami článkov boli roku 1999 „*Posolstvo jazzu I – VIII*“ od Igora Wasserbergera, taktiež v tom istom roku 3 preklady významného amerického jazzového teoretika, pedagóga, hudobníka Gunthera Schullera s názvom „*Jazz*“, ktoré boli venované pôvodu jazzového rytmu, jazzových foriem a jazzovej harmónie, pričom každé číslo tohto ročníka časopisu, ktoré bolo mimoriadne jazzu naklonené, obsahovalo „ABC Jazzu, kde sa čitateľ oboznamoval so základnými pojmami v jazze. Hneď roku 2000 naštartoval nový cyklus klavirista Pavol Bodnár: „*Jazzová dielňa Pavla Bodnára*“ a pravidelným seriálom bol „*Průvodce po world music*“ z pera Petra Dorůžku. Samozrejmosťou bol kaleidoskop informujúci o novinkách jazzu. V ďalších ročníkoch, až do súčasnosti sa už seriály venujúce jazzu a jeho subžánrom neobjavili.

Bližšie povšimnutie si zaslúži hudobný časopis **Hudba**. Už len meno šéfredaktora: Igor Petruška, názov vydavateľstva: Hevhetia s. r. o. na čele s Jánom Sudzinom, zoznam stálych prispievateľov: napr. Marián Jaslovský, Augustín Rebro, Igor Wasserberger a grafika časopisu pri prvom pohľade predznamenáva kvalitu. História periodika sa datuje od roku 2006. Každé číslo je orientované na iný hudobný fenomén (napr. klavír, husle, spev, fujara, gitara, big-band). Do projektu vydávať takýto druh periodiká išli jeho autori s jasným zámerom: mapovať, približovať najmä žánre, ktoré sú všeobecne považované za nekomerčné a to formou kvalifikovaných, ale zrozumiteľných a pútavých príspevkov. Cenné je, že sa im to zatiaľ darí a časopis sa postupne dostáva do povedomia hudobných „fajnšmekrov“ i širokej verejnosti.

Jazzové kluby

Najväčšia sila jazzu spočíva v jeho prijímaní na živých (live) koncertoch. Vychádza z neho nutnosť komunikácie s publikom, preto sú ideálnym miestom práve kluby. V nich jazz prežil celú

svoju históriu a čaká na svoju budúcnosť. Priblížim niekoľko miest, ktoré sa môžu pochváliť už niekoľkoročnou tradíciou pravidelných jam session.

V minulosti bol v Bratislave známy klub Mamut a to svojimi hudobnými štvrtkami. Dodnes sa konajú koncerty v **Bratislavskom informačnom stredisku**, ktoré prišlo v decembri roku 2005 s myšlienkou vytvoriť stálu komornú jazzovú scénu. Dôvodom bolo ponúknuť popri BJD kvalitné koncerty, ktoré by si mohli jazzový fanúšikovia vychutnávať počas celého roka. S mesačnou periodou sa teda v divadle Astorka v Bratislave predstavujú domáci i zahraniční muzikanti.

Pravidelné koncerty sa uskutočňujú v Bratislave i v **divadle Aréna** a tiež v klube **Hlava XXII**.

Klubov, či pubov, ktoré nesú vo svojom názve prívlastok hudobný je na Slovensku mnoho, nechýbajú v každom väčšom meste. V mnohých z nich sa pravidelne poriadajú kvalitné, nekomerčné koncerty, kde sa však jazz objavuje ako jeden z menšinových žánrov. Dôvod, prečo sa musí podnik živiť i inými vystúpeniami a nemá šancu byť vyprofilovaným jazzovým klubom, je často spojený s financiami a nedostatkom poslucháčov, ktorí by mali hudobníkov zo vstupného zafinancovať.

BUDÚCNOSŤ – SMEROVANIE JAZZU NA SLOVENSKU

Medzi publicistami i samotnými hráčmi sa často vedú diskusie, či môžeme v rámci Slovenska rozprávať o jazzovej scéne. A tak sa núka otázka: Má Slovensko jazzovú scénu? Aby spĺňala podmienky scény je nutných niekoľko atribútov: potrebuje priestor, stálosť, celistvosť, určitú uzavretosť. Pokiaľ si položíme na každú z týchto podmienok otázku zvlášť a pokúsime sa na ňu v rámci slovenského prostredia, teda v širších súvislostiach a v niekoľkých uhloch pohľadu odpovedať, mali by sme na túto diskusnú otázku nájsť odpoveď.

Priestor... máme priestor na prezentáciu, mapovanie, medializovanie? Pokiaľ berieme do úvahy kapitoly, v ktorých som sa snažila jednotlivé priestory zmapovať (kluby, festivaly, organizácie, publikácie, časopis, školstvo...), v každom máme zastúpenie, keď vezmeme do úvahy, že namiesto školy máme niekoľko pedagógov a letné kurzy.

Stálosť... stálosť kvality, chápanej ako nástup novej generácie, bez pretrhnutia vývoja, tiež kvality úrovne koncertov, festivalov, ktoré sú nám ku konzumácii ponúkané nemajú klesajúcu tendenciu, skôr je viditeľný opak, čo je tiež určite zásluhou otvorených hraníc, či už v rámci cestovateľskej migrácie, alebo mediálnej (internet, TV...) a s ním spojená výmena skúseností európskych a mimoeurópskych profesionálov. A čo stálosť kvantity? Tu je taktiež v rámci vývoja jazzového prostredia u nás viditeľné zlepšenie, či už v regionálnych snahách podchytiť jazz ako taký, ale tiež dať priestor vznikajúcim objavom, v oblasti vydávania CD a pod.

Celistvosť... tým, že je Slovensko veľmi malým priestorom, celistvosť hudobníkov je jasne viditeľná, či už v rámci množstva spolupráce medzi leadrami, majiteľmi hudobných agentúr, ktoré participujú na spoločných projektoch, kluboch, ktoré sú o sebe navzájom informovaní.

Uzavretosť... s tohto všetkého spomenutého vychádza uzavretosť, uzavretosť určitého priestoru, ktorý si jazz okolo seba u nás vytvára.

Dostávame sa ku konkrétnemu miestu zhodnotenia napísaného a spomenutého v rámci kapitoly História jazzu na Slovensku. Môže Slovensko operovať termínom scéna, stála jazzová scéna? Pri odpovedi na jednotlivé atribúty je viditeľná stúpajúca krivka pomyselného grafu a to vo všetkých spomenutých. Nejde o to v akej miere, ale do akej miery a či vôbec sa v každom atribúte nájdeme. A to sa nájdeme. Myslím, že slovenská scéna existuje, funguje a fungovať bude. Dôkazom je uznanie hráčov, publicistov, ktoré prichádzajú spoza hraníc nášho malého priestoru, v ktorom je často možné vďaka nadšeniu niekoľkých, vytvoriť priestor pre mnohých.

Čo však našej jazzovej scéne podkopáva kolená, je už niekoľko krát spomenutá školská inštitúcia, ktorá by vytvorila tvorivé prostredie. Je to vec s môjho pohľadu do budúcnosti zásadná, pretože takto bude tvorená slovenská jazzová scéna vždy len neúnavnou snahou a láskou k jazzu niekoľkých nadšencov, alebo muzikantov ochotných odísť študovať za naše hranice.

Poslednou vecou, ktorá určuje smerovanie jazzu je jeho prínos. Otvorením hraníc je slovenská scéna čoraz viac konfrontovaná s európskou scénou. Táto skutočnosť prináša diskusie ohľadne špecifik, ktorými môže Slovensko jazz obohatiť. Je nutné, aby sme priniesli niečo nové, keďže je jasné, že Slováci nikdy nezahrá jazz ako americký jazzman a podobne. Jazz sa svojou migráciou do sveta stal v každej krajine vlastným jazykom s vlastnými prínosmi, predovšetkým využívaním vplyvov artificiálnej hudby, ale najviditeľnejšie sú vplyvy folklóru danej krajiny. Ľudová hudba každého etnika, krajiny je nenapodobiteľným špecifikom. V tomto smere vidím aj ja budúcnosť nášho jazzu, ktorý by takto mohol ovplyvniť, či obohatiť jazz v Európe. Názory o smerovaní jazzu na Slovensku

som získala pomocou ankety aj od niekoľkých jazzmanov, či organizátorov jazzového diania. Moja otázka znela:

Ktorým smerom sa podľa Vás bude jazz u nás uberať?

Peter Lipa (spevák, organizátor, publicista): *Jedna z možností je príklon k etno.*

Erik Rothenstein (saxofonista, aranžér): *Slovensko vždy kopírovalo vývoj na západ od nás. Dúfam, že sa nám podarí vsadiť do toho procesu niečo, čo ostane aj po nás a bude mať aspoň európsku úroveň.*

Michal Kontrík (Club 195 /Rock and Jazz – Vysoké Tatry): *No to naozaj netuším. Dnes je tu našťastie dosť kapiel, ktoré hrávajú tradičný jazz, rôzne alternatívy a všetky možné odnože jazzu. Určite nevyhnutnú tradičné štandardy a určite sa bude ďalej experimentovať s inými hudobnými vplyvmi. Ortodoxný vyznávači jazzu nechcú počuť o tzv. acid jazze resp. pop-jazze, ja si naopak myslím, že toto je práve cesta ako priblížiť jazz tým najširším masám a dostať ho konečne aj do komerčných rádii.*

SLOVENSKÍ JAZZOVÍ PIANISTI

Klaviristi boli v celom doterajšom priebehu histórie slovenského jazzu dominujúcimi osobnosťami. Pokúsím sa v tejto kapitole chronologicky priblížiť klaviristov, ktorí sa významnou mierou pričínili o rozvoj jazzu na Slovensku a posunuli a posúvajú jeho kvalitatívne hranice. Predstavíme si prvého jazzového klaviristu Ladislava Gerhardta, budeme pokračovať cez prvého klaviristu európskeho formátu Gaba Jonáša a dostaneme sa až k mladým jazzmanom.

Postihnúť tých „naj“ ľudí, profesionálov niektorej z oblastí umenia a byť si istí, že človek posudzuje správne je nemožné. Posudzovanie kvality v umení je silne subjektívnou záležitosťou a určite sa jej nevyhnem ani ja. Čo je však dôležité pre posudzovateľa kvalít druhých, je pripisovať uznanie umelcom s pokorou voči niečomu vyššiemu, čo umenie vyžaruje.

Za nutné považujem vysvetlenie delenia kapitoly na tri generácie jazzmanov. V kapitole venujúcej sa histórii jazzu som volila delenie na tri obdobia, ktoré s týmto delením úplne nekorešpondujú, keďže cieľom bolo ponúknuť celkový pohľad na históriu jazzu. V dejinách domáceho jazzu sú doposiaľ viditeľné tri vývojové etapy, no nie je úplne jasný ich presný časový predel. Pokiaľ sa však zameriame len na muzikantov, je toto delenie na tri generácie, pochádzajúce od Yvetty Kajanovej, funkčné.

I. generáciu predstavujú priekopníci jazzu u nás, teda mená spojené so swingovou hudbou po 1. svetovej vojne.

II. generáciu tvoria jazzmani pôsobiaci v 60. rokoch. Mnohý z nich sú na scéne dodnes.

III. tretia generácia je súborné označenie hráčov, ktorí na našu scénu nastúpili v 80. rokoch, ako aj najmladšej, nastupujúcej generácie, ktorá býva označovaná ako generácia 197X.

I. GENERÁCIA

V dejinách každého národa, odvetvia ľudskej činnosti sa vždy rozpráva o osobnostiach, ktoré vývoj zásadne ovplyvnili, priniesli prevrat. Prvá generácia takéto osobnosti medzi klaviristami priniesla a to **Ladislava Gerhardta** a **Jána Hajnala**. Bez povšimnutia by však nemali ostať klaviristi, ktorí síce svojím pôsobením nepriniesli niečo nové, no boli bezpochyby dôležitou a nenahraditeľnou časťou a súčasťou vývoja jazzu u nás.

Nestorom slovenských klávesistov je **Alois Bouda (1932)**. Rodený Čech sa na Slovensko prisťahoval v 50. rokoch, pohyboval sa aj v dobovej pop music a ako jazzman hral najmä traditional a swing (in: Hudba, č. 1, 2006, str. 20). Pri počiatkoch slovenského jazzu stál i **Viktor Hidvéghy (1939)**. Pôsobil len v 60. rokoch, potom svoju hudobnú kariéru opustil. Okrem klavíra sa venoval i hre na kontrabas. Obdobie zrodu jazzu ovplyvnil tiež **Braňo Hronec (1940)**. Aktivity, ktoré v 60. rokoch vyvíjal boli neprehliadnuteľné. Jeho muzikantské dispozície, invencia, melodicko – rytmické cítenie a improvizáčne schopnosti mu umožňovali sa pohybovať na scéne nie len ako sólový hráč, ale aj ako organista, skladateľ, aranžér a dirigent. Zásadná zmena v jeho profesionálnom pôsobení nastala roku 1963, keď vzniklo zoskupenie uvádzané ako *Sexteto*, či známejšie *Orchester Braňa Hronca*. Týmto sa jeho kariéra od jazzu odklonila a presmerovala na tanečnú a populárnu hudbu. Ďalším klaviristom a organistom tejto generácie bol aj košičan **Juraj Szabados (1941 – 1995)**, pohybujúcim sa medzi popom a jazzom. Svoju jazzovú líniu si udržal celý život, podporoval mladých hudobníkov a ako promotér košického Cassovia klubu bol aj nenahraditeľným organizátorom jazzového života.

Ladislav Gerhardt

(23.8.1937 – 21.8.1993)

Tento klavirista, klarinetista, skladateľ, aranžér predstavuje na poli slovenského jazzu nezastupiteľné miesto. Nielenže bol priekopníkom moderného jazzu u nás, ale vďaka jeho aktivitám prenikol jazz do širších kultúrnych súvislostí a zároveň spropagoval tunajšiu scénu v celoštátnom a príležitostne i zahraničnom kontexte.

Jeho rodným mestom sú Košice, v ktorých aj absolvoval v rokoch 1953 – 58 Konzervatórium. Následne odišiel študovať klarinet na VŠMU do Bratislavy (1958 – 63), kde krátke obdobie navštevoval i kompozíciu u J. Cikkera, O. Ferenczyho, Ľ. Rajtera. Už počas štúdií pracoval v Československom rozhlasе ako hudobný redaktor, k čomu sa opäť vrátil v rokoch 1969 – 73. Odvtedy pôsobil ako umelec v slobodnom povolání. Záujem o moderný jazz sa u neho prejavil už počas konzervatoriálnych štúdií a hneď po príchode do Bratislavy sa presadil ako všestranný klavirista. Jeho prístup k jazzu už vtedy znamenal na Slovensku novú kvalitu (Matzner – Poledňák - Wasserberger, 1990, str. 157). V jeho hre sa prelínalo niekoľko inšpiračných zdrojov, ktoré skĺbil do svojskej syntézy. Vzormi mu boli klaviristi soul jazzu ako napr. J. Mance a B. Timmons. V baladách zase využíval postupy veľikána jazzu B. Evansa. Svojím výrazom a zvládnutím jazzového feelingu tak prekonal študijný koncept predchádzajúcich amatérskych formácií, čo Slovensko v tom čase v jazze postrádalo. Roku 1961 založil svoju prvú skupinu *Bratislavské džezové kvarteto*, s ktorým ako prvý realizoval rozhlasové nahrávky moderného jazzu na Slovensku. Gerhardt a jeho spoluhráči (J. Novan – vibrafón, G. Riška – kontrabas, J. Halász, alebo P. Polanský – bicie, príležitostne účinkovali v rozšírenom obsadení s G. Kovalom – gitara) čoskoro získali dobrú povesť i v Čechách a to vďaka úspechu na Medzinárodnom jazzovom festivale Karlove Vary 1962,

na ktorom získal 1. cenu za najlepši interpretačný výkon. Na tento úspech nadviazali vystúpenia na Medzinárodnom jazzovom festivale v Prahe (1964, 1966, 1978). V roku 1963 Gerhardt vytvoril *Trio* s kontrabasistom E. Novotným a hráčom na bicie J. Halászom. Ako hostia sa objavovali trubkári M. Belan, L. Déczi, L. Martoník a bubeník P. Polanský. K Gerhardtovým aktivitám patrí v tomto období aj SP¹, ktorá vyšla ako príloha ku publikácii vydanej roku 1966 „*Jazzový slovník*“ od I. Wasserbergera a obsahuje skladby: *Konverzácia s Alicou* a *Momentka*. Kvalitatívnym vyvrcholením jeho pôsobenia v 60. rokoch bolo nahranie LP *Dobre sme sa oženili*.

Začiatkom 70. rokov sa oslabil vývojová dynamika slovenského jazzu, čo ovplyvnilo i činnosť Ladislava Gerhardta. Túto situáciu sám charakterizuje: „*Po rozchode s pražskými hudobníkmi nastalo totálne hluché obdobie, kedy sme vlastne s gitaristom Karolom Ondreičkom zostali sami. Vtedy sme uvažovali o založení tandemu a začalo sa pracovať na zostavení repertoáru. Bola to však naozaj iba z núdze cnosť. Roku 1975 prišli 1. Bratislavské džezové dni a my sme s Karolom išli „obhliadnuť“ nejakých hudobníkov.*“ (in: Populár, 1979, č. 12, str. 12). V rokoch 1978 – 86 účinkoval Gerhardt so svojim *Kvartetom* na festivale Bratislavské jazzové dni, vďaka čomu sa zachovali ich aktivity na výberových LP. Gerhardtova hra je ďalej zachytená i na dvoch samostatných LP, ako aj na viacerých programoch Československej televízie (napr. TV jam session *Džezové pódium*, v ktorom spoluúčinkoval okrem iných s E. Kleinchusterom, A. Pegem, H. Sachsovou, J. Wróblewskim). Pre nedostatok príležitostí sa realizovať na jazzovej scéne na Slovensku koncom 70. rokov, prijíma ponuky účinkovať vo viacerých muzikáloch v zahraničí, čím sa začína prehlbovať aj jeho kompozičná aktivita. Aranžuje pre muzikálové orchestre pre Spolkovú republiku Nemecko, kde podniká i zájazdy. V rokoch

1 SP znamená single play, teda gramofónová doska o 45 otáčkach a priemere 17 cm, ktorá obsahovala na každej strane iba jeden titul

1965 – 68 pôsobil z existenčných dôvodov v súboroch zameraných na populárnu hudbu – *Orchester G. Offermana, Z. Kratochvíla*. Roku 1977 mu bola Slovenským hudobným fondom udelená cena za úspešnú, spoločensky angažovanú tvorbu v oblasti populárnej piesne. Gerhardt sa počas svojho života tiež systematicky zaoberal zhudobňovaním poézie Miroslava Válka. Na objednávku Košickej filharmónie vznikla roku 1972 kompozícia *Obrazy a reminiscencie pre jazzové sexteto a symfonický orchester*.

V 80. rokoch sa prezentovalo *Kvarteto Ladislava Gerhardta* v stabilnom obsadení (K. Ondreička – gitara, J. Brisuda – kontrabas, J. Rozsival – bicie). Kvarteto rozvinulo spoluprácu najmä s divadlom Freie Bühne speváčky T. Küppers vo Viedni, ktoré účinkovalo na Bratislavských jazzových dňoch 1978.

Zvláštne miesto v Gerhardtovej tvorbe zaujíma scénická hudba. Dobrý ohlas mala jeho hudba k hre W. Saroyana *Čas tvojho života* (1973, réžia J. Budský). Filmovú hudbu komponoval úspešne už v 60. rokoch, keď vznikla hudba k dvom celovečerným filmom: *Pre mňa nehrá blues* (1964, réžia J. Medveď) a *322* (1969, réžia D. Hanák). Jeho konto obsahuje i hudbu k dvadsiatim krátkym filmom. Venoval sa aj tvorbe pre deti, s ktorej vyniká napr. *Ako išiel vlčko do sveta* (1973, TV seriál), *Belasý Peter* (TV bábkový film, réžia J. Chlebík), *Gul'ocky* (1982, filmový muzikál, réžia P. Stoličný), *Pastier Matej* (TV seriál, réžia M. Čermák).

Ladislav Gerhardt získal roku 1992 Cenu za celoživotné dielo a prapagáciu jazzu. Od začiatku svojho pôsobenia v Bratislave až do konca jeho kariéry rozvíjal predovšetkým impulzy hard bopu. Jeho snahou bolo vniesť do hudby soul, jazzovú komunikatívnosť, improvizáciu a bopovú virtuozitu.

Ján Hajnal

(11.12.1943)

Muzikológ Igor Wasserberger vystihuje Jána Hajnala v recenzii na jeden z jeho koncertov: „...ako klaviristu, ktorý ovláda postupy najrôznorodjších veľkých mien jazzu“

(in: Hudobný život, 2003, č. 12, str. 40). V 60. rokoch sa Hajnal zapísal do povedomia Slovákov, ako nadaný jazzový klavirista, neskôr však jeho vplyv oslabili dlhodobé komerčné účinkovania v zahraničí. V súčasnej dobe sa opäť objavuje na jazzovom poli, predovšetkým ako sólista.

Po maturite na Zdravotníckej škole (1958 – 62) vo svojom rodisku v Košiciach, začal navštevovať a tiež zabsolvoval na Konzervatóriu v obore klavír a kontrabas (1962 – 67). V roku 1963 založil s kontrabasistom Viktorom Hidvéghym a bubeníkom Jozefom „Dodom“ Šošokom *Trio*. Potom roku 1966 na seba výrazne upozornil vďaka účasti vo finále na súťaži mladých jazzových hudobníkov vo Viedni. Ďalší úspech slávil so svojím Triom, keď sa roku 1967 zúčastnili Československého jazzového festivalu v Přerove. Okrem toho, že získali cenu ako „Objav roka“, získal Hajnal cenu aj za sólistický výkon. V tom istom roku si k svojim úspechom pripísal aj 2. miesto v kategórii klavír na Medzinárodnom jazzovom festivale v Prahe a 1. miesto so slovenskou formáciou *All Stars* na festivale amatérskych skupín v Salgotarjáne.

V 1. polovici 70. rokoch prichádza Hajnalove hluché obdobie na slovenskej jazzovej scéne. Roku 1969 si totiž založil skupinu populárnej hudby, s ktorou účinkoval v zábavných podnikoch doma i v zahraničí (napr. Fínsko, Švédsko, USA). Obrat nastal až roku 1977, kedy sa stal umeleckým vedúcim *Slovenského jazzového kvinteta*, ktorého snahou bolo po vývojovom vákuu zač. 70. rokov obnoviť jazzovú aktivitu a v období svojho pôsobenia bolo považované za najlepšiu jazzovú formáciu moderného jazzu na

Slovensku. Toto zoskupenie fungovalo až do roku 1983 a to v zložení D. Húščava – flauta, saxofón, R. Vacho – gitara, od roku 1982 E. Horský – trúbka, I. Mózsi, alebo J. Brisuda – kontrabas, J. Šošoka – bicie. Každoročne sa objavovali na Bratislavských jazzových dňoch a roku 1980 sa zúčastnili prestížneho festivalu Jazz Jamboree vo Varšave. V roku 1980 sa Hajnal presťahoval do Bratislavy, kde až do roku 1983 bol členom *Tanečného orchestra Československého rozhlasu* v Bratislave a *Big Bandu Radio Bratislava*, pre ktorý pracoval aj v rokoch 1990 – 94, keď pre neho píše skladby. Venoval sa aj komponovaniu skladieb pre rozhlasovú reláciu *Melodické nokturmo*. Potom účinkuje ako sólový klavirista v hoteloch v zahraničí (Švédsko, Nórsko, Rakúsko, Švajčiarsko). V roku 1985 hral v novo obnovenej skupine *Esprit* Pavla Kozmu, s ktorou sa predstavili na Bratislavských jazzových dňoch roku 1985 a opäť v roku 1992. So svojim *Kvintetom Jána Hajnala* mainstreamového zamerania vystúpil roku 1987 na prehliadke slovenského jazzu - Bratislavské jazzové dni (M. Hajnalová – spev, J. Bartoš – trúbka, J. Henter – saxofón, J. Kalász – kontrabas, J. Varsányi – bicie). Hajnal sa počas svojej kariéry venoval aj komponovaniu populárnych piesní, nie len pre svoju manželku Máriu Hajnalovú - Kendrovskú, ale i I. Kalmánovú, E. Sepešiovú ai. So svojou manželkou koncertoval od roku 1992 v duu, alebo príležitostne v triu (napr. s trubkárom E. Priehradníkom). Pôsobil aj ako člen *All Stars Tria* Jozefa „Doda“ Šošoku (1993), s ktorým vystupoval na Dňoch slovenskej kultúry v Budapešti (1995), Szegede (1994), festivale Woodstock v Budapešti (1994), Prehliadke slovenského jazzu (1994).

V posledných rokoch vystupuje Hajnal hlavne sólovo. Výnimkami sú príležitostné formácie s ktorými sa objaví na scéne, ako to bolo napr. roku 1995 na Košickej hudobnej jari, keď sme ho mohli počuť v duu s Gabom Jonášom, či v rokoch 1997 – 98, keď spolupracoval s americkým saxofonistom G. Scottom a J. Purcellom.

Ján Hajnal je ovplyvnený hrou moderných mainstreamových klaviristov ako B. Evansa, K. Jarretta, D. Zeitlina. Jeho prínosom je spojenie moderného mainstreamu s etnickými prvkami (uplatňuje najmä prvky ľudovej hudby zo stredoslovenského regiónu), ako i inšpirácia v európskej klasike 20. storočia, ktorú nachádza v dielach E. Suchoňa, J. Cikkeru, B. Bartóka, G. Ligetiho, B. Martinu, či K. Szymanowského.

II. GENERÁCIA

Skôr ako sa dostanem k najvýraznejším pianistom tohto obdobia, opäť v úvode spomeniem klaviristov, ktorí patria medzi vynikajúcich muzikantov, nedosahujú však doposiaľ také úspechy ako tí o ktorých bude reč. Jedným z nich je **Martin Breznický**, ktorého je možné počuť hrať po boku speváčky Adrieny Bartošovej. Druhým klaviristom je **Pavol Kvassay (1963)**, ktorý sa v jazze a pope pohyboval v 90. rokoch. Uplatnil sa predovšetkým ako klavirista v big bandoch (na Konzervatóriu, v Big Bande Radio Bratislava) a skladateľ, aranžér, autor scénickej hudby a zvučiek pre televízne a rozhlasové programy. Našiel sa aj vo fusion, hlavne ako člen skupiny Adrieny Bartošovej, s ktorou hráva aj Kvassay.

Gabriel Jonáš

(23.11.1948)

Človek môže zo seba dať len to, čo v sebe má. Gabo Jonáš patrí povahovo medzi introvertov a to je zrejme jeden z dôvodov, prečo jeho hra pôsobí tak magicky. Spája v nej silné melodické cítenie, vysokú mieru hudobnej invencie, schopnosť originálnej konštrukcie, ako i zmysel pre hĺbavosť, vnímavosť a citlivosť. Majstrovsky zvláda inštrumentálnu techniku, čo mu umožňuje absolútnu voľnosť pri vyjadrovaní sa.

Pochádza z rodiny ľudových muzikantov. Narodil sa v Kukučínove, okres Želiezovce. Už v detstve preukazoval mimoriadne hudobné nadanie. V rokoch 1964 – 69 študoval na Konzervatóriu v Bratislave akordeón a gitaru. Jazz dostal príležitosť študovať na renomovaných školách dva krát, z osobných dôvodov však nenastúpil ani na jednu zo škôl (bol

prijatý na jazzovú školu v Grazi v Rakúsku (1969) a získal aj štipendium na Berklee College of Music v Bostone (1973)). Po absolvovaní konzervatória pôsobil v orchestri *Tatra revue*, potom v rokoch 1971 – 72 s rôznymi skupinami v zahraničných nočných kluboch (Holandsko, Nemecko, Švajčiarsko). Vyskúšal si aj ovzdušie v amerických kluboch, keď v rokoch 1972 – 73 žil niekoľko mesiacov v New Yorku a hrával tu so známymi hudobníkmi (napr. v skupine S. Jonesa, J. Newmana). V roku 1974 bol basgitaristom v skupine *Gattch*, hral v sprievodnej skupine M. Laiferovej a v tomto roku tiež viedol trio, s ktorým absolvoval viacero úspešných vystúpení v Poľsku. Založil aj *Kvarteto* v zložení E. Tamaškovič – saxofón, J. Brisuda – kontrabas, J. Döme – bicie. V roku 1974 participoval v Lubline na stretnutí jazzových spevákov (sprevádzal B. Brydenovú a P. Lipu). O rok neskôr vystupoval na festivale Jazz Jantar '75 v Gdansku, kde si ho všimol Czeslaw Niemen a ponúkol mu spoluprácu. Niekoľkokrát spolu účinkovali v klube Maxim vo Varšave a na festivale v Opole. Sériu prezentácií svojej hry zavŕšilo roku 1975 vystúpenie na stretnutí jazzových klaviristov v Kaliszi.

Rozhodujúci význam pre Jonášove uplatnenie sa v rámci československa, mala jeho účasť na Československom amatérskom jazzovom festivale roku 1975 v Kroměříži. Hral tu spolu s bicistom Jozefom Dömom a odniesol si cenu ako najlepší sólista festivalu, čo mu otvorilo cestu k spolupráci s pražskými hudobníkmi. V nasledujúcich dvoch rokoch účinkoval v duete s J. Stivínom. V roku 1977 sa príležitostne stretával s klávesovou konklávou – G. Jonáš, K. Růžička, E. Viklický a tiež spolupracoval s gitaristom L. Andrštom. Roku 1980 sa predstavil ako sólista, ale i spolu v duu s E. Viklickým na Bratislavských hudobných slávnostiach. Ako leader *Tria* (J. Brisuda, J. Döme) pôsobil v rokoch 1977 – 78. Najucelenejším dokumentom jeho skladateľských a interpretačných snáh je LP *Impresie*, ktorú realizoval roku 1978 (P. Král - tenorsaxofón, P. Kořínek –

kontrabas, J. Vejvoda – bicie, J. Tomek – perkusie)(Matzner - Poledňák - Wasserberger, 1990, str. 247).

Od roku 1984 pôsobí až dodnes Jonáš prevažne ako sólový klavirista v zahraničných kluboch a reštauráciách. Jeho koncerty sú zriedkavé, avšak vždy plné očakávaní. V roku 1985 sa na Bratislavských hudobných slávnostiach predstavil opäť a to v duu s kubánskym hráčom na bicie nástroje L. A. Barrerom Peraom. V 1986 bol členom *Kvinteta D. Húščavu*. V rozmedzí rokov 1990 – 93 hral v duu s kontrabasistom R. Balzarom, s gitaristom M. Jakabčicom, spolupracoval s J. Stivínom a J. Bartošom. V tomto období pôsobil aj v duu s talianskym klarinetistom G. Mirabassim, s ktorým koncertoval na Slovensku a v Taliansku. Zaujímavá bola i jeho spolupráca s J. Kociánovou ako speváčkou spirituálov v roku 1994 (Zborník, 2006, str. 45). O rok neskôr vystupuje v duu s J. Hajnalom a sólo klavír na Košickej hudobnej jari. V tomto roku tiež pôsobí v *Matúš Jakabčic Tentet*, s ktorým sa predstavil na Bratislavských jazzových dňoch 1995, Bratislavských hudobných slávnostiach 1996, na festivale v Přerove 1997, či Dňoch Európy 1998 v Bratislave. S českými hudobníkmi koncertoval v Prahe roku 1997 (A. Gondolán – kontrabas, R. Pokorný – gitara, K. Růžička ml. – saxofón, D. Dorůžka – gitara, S. Košvanec – trúbka, R. Balzar – kontrabas, M. Hejna – bicie, P. Zbořil – bicie). V 1998 účinkoval v kvartete s M. Jakabčicom, J. Kalászom, C. Zeleňákom. Roku 1992 je odmenený za svoje schopnosti Cenou Ladislava Martoníka a to cenou jazzmana roka.

Gabo Jonáš je najvýraznejšou osobnosťou slovenského jazzu 70. rokov. Je škoda, že sa po nesmierne presvedčivom vstupe na scénu vytratil v klubovom, barovom a reštauračnom prostredí. Publicista Marián Jaslovský jeho osobnosť ako i momentálne postavenie na našej scéne vystihuje slovami: „...*Občas sa ozve, občas ho môžeme počuť niekde ako sidemana, ale silný hlas sa vytratil, aj keď stále patrí medzi hudobníkov, ktorí by sa mohli posadiť za klavír v ktoromkoľvek newyorskom klube a „hviezdili“*“

by. *Jonáš má v sebe neuveriteľnú muzikalitu, cit, techniku, milú ekvilibristiku aj múdrosť.*“ (in: Hudba, 2006, č. 1, str. 19).

Pavol Bodnár

(24.3.1959)

Klavirista, skladateľ, aranžér, ktorý do jazzovej scény patrí už od 80. rokov sa stal pre mnohých viditeľný až roku 2006, keď za svoj prvý album získal cenu Aurel. V skratke sa dá výstižne jeho zviditeľnenie opísať aj slovami kritičky Andrei Serečinovej: *„Niekdajší kvalitný sideman s mainstreamovou povestou sa stal frontmanom najlepšieho jazzového albumu za rok 2006.“*

(in: Hudobný život, 2007, č. 5, str. 12).

Banskobystrický rodák paralelne s gymnáziom navštevoval aj hodiny klavíra na Konzervatóriu v Žiline, kde bol po gymnaziálnej maturite prijatý do tretieho ročníka (1976 – 79). Ostal tu však študovať len rok, pretože ho to ťahalo k jazzu, avšak na konzervatóriách v tej dobe vládla „protijazzová“ atmosféra. Svoje rozhodnutie komentuje slovami: *„...pedagógov iritovali už aj zvuky jazzových akordov z cvičných miestností. Nevedel som sa vžiť ani do súťaživej, ambicióznej roly, ktorá sa odo mňa očakávala. Cítil som, že do toho sveta nepatrím. ...vydržal som tu rok a po gymnaziálnej maturite som išiel študovať biochémiu.“*

(in: Hudobný život, 2007, č. 5, str. 14). Biochémiu ukončil na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave (1979 – 84). Jazzové vzdelanie si doplnil v rokoch 1992 – 93 absolvovaním štipendijného pobytu na Berklee College of Music v Bostone (klavír, aranžovanie, kompozícia).

Jeho jazzová kariéra začala v rokoch 1979 – 84, keď už počas vysokoškolských štúdií pôsobil s P. Haverom a M. Jakabčicom v mainstreamovej jazzovej skupine. Po ukončení tejto spolupráce založil v Banskej Bystrici roku 1985 formáciu *BB Quintet* (R. Luža – altsaxofón, M. Bereš – gitara, M. Bukovský –

basgitara, J. Žiak – bicie), s ktorou roku 1988 získal 2. cenu v kategórii moderného jazzu na Slovenskom jazzovom festivale v Žiline. V rokoch 1987 – 90 pôsobil súčasne v BB Quintete, ale bol aj členom, aranžérom, skladateľom skupiny *Swing Quintet*, sláviaca úspechy roku 1989, keď opäť na Slovenskom jazzovom festivale v Žiline získali 3. cenu. Za svoje kompozičné schopnosti bol ocenený roku 1990. Vtedy sa jeho skladba *Radostné popoludnie* dostala do finále Concours International DeThemes De Jazz v Monaku. Od roku 1990 vystupoval ako sólový hráč, až do doby, kým ho roku 1993 Peter Lipa „nestiahol“ za hraním do Bratislavy, kde sa o rok neskôr presťahoval. S P. Lipom má Bodnár za sebou prínosnú spoluprácu, ktorá trvá v podstate až do súčasnosti. Ako klavirista, či aranžér spolupracoval na jeho CD *Naspäť na stromy* (1994), *Bistro* (2000), *Beatles in Blue(s)* (2003), *Spirituals* (1997). Po príchode do Bratislavy sa stal členom súboru tradičného jazzu *T + R Band*, ktorý od roku 1996 vystupuje pod hlavičkou *Traditional and Revival Band*. Aj tu spolupracuje s P. Lipom, keďže s nimi nahrával niekoľko CD. So súborom koncertoval na Jazz Open Air vo Viedni 97, na jazzovom festivale v Rottweile. Od roku 1996 je i členom formácie *Peter Lipa and Band*, s ktorým absolvoval množstvo koncertov doma i v zahraničí, vystúpil na mnohých medzinárodných festivaloch (napr. v Essene, Prahe, Salgótarjáne, Szegede). Za svoju činnosť získal od Hudobného fondu v roku 1996 Cenu Ladislava Martoníka pre najlepšieho jazzového hudobníka roka. Pavol Bodnár spolupracoval (1994) aj s americkým saxofonistom Peterom Cardarellim, s ktorým nahral album *Mr. Knight*, ako i s americkou speváčkou B. Montgomery (1997). Na CD spolupracoval so slovenskou speváčkou L. Lužinskou (*First take*) a s poľským saxofonistom P. Baronom založil *Slovak – Polish Jazz Quartet*, s ktorým nahral album *Song for Helena*. Od roku 1997 hrá aj so skupinou *Vlado Vizár Jazz Quintet* (V. Vizár – pozauna, I. Discantini – soprán saxofón, baritón saxofón, A. Šebo – basgitara, K. Sucháň – bicie). Pavol Bodnár je činný ako pedagóg,

súkromne vyučuje na bratislavskom Cirkevnom konzervatóriu, tiež býva lektorom Letných jazzových dielní v Bratislave a je školiteľom štipendistov Hudobného fondu. Je autorom série lekcíí uverejňovaných v roku 2000 v časopise Hudobný život "*Jazzová dielňa Pavla Bodnára.*" V tomto roku tiež realizoval spolu s klaviristom, ktorému sa budem venovať v nasledujúcom odstavci, Mikim Škutom ojedinelý projekt nesúci názov *Bach in Jazz & Jazz in Bach*. Iba klaviristi, ktorí dokonale ovládajú tak špecifiká artificiálnej hudby, ako jazzu si môžu dovoliť podrobiť Bacha jazzovému spracovaniu.

V hre Pavla Bodnára nájdeme vplyvy takých klaviristov ako O. Peterson, C. Bassey, či modernejších predstaviteľov K. Jarretta, Ch. Coreu, H. Hancocka. V poslednom období sa vo svojej tvorbe venuje využitiu námetov ľudových piesní a ich jazzovému spracovaniu.

Mikuláš Škuta

(3. 1. 1960)

Je len veľmi málo hudobníkov, ktorí dosahujú vynikajúce výsledky vo sfére jazzu aj artificiálnej hudby. Na Slovensku sa to podarilo dvom klaviristom – Petrovi Breinerovi a Mikimu Škutovi. Na strane vážnej hudby sa Škuta pohybuje ako bravúrny inštrumentalista a na strane jazzu ako skladateľ, kapelník, aranžér a klávesista. Počas svojej kariéry spolupracoval s vynikajúcimi hudobníkmi oboch žánrov, vystupoval ako sólista alebo člen rôznych súborov, predstavil sa na mnohých festivaloch, nahráva pre rôzne hudobné vydavateľstvá doma i v zahraničí...

Mikuláš Škuta sa narodil v Komárne. Klavír študoval najprv na Bratislavskom konzervatóriu a následne na VŠMU v Bratislave (1978 – 84). Absolvoval polročné štipendium (1984) v Paríži, kde súkromne študoval v triede C. Helffera a o rok neskôr sa stal štipendistom Slovenského hudobného fondu.

V 80. rokoch slávil ako interpret artificiálnej hudby viaceré úspechy. Získal mnoho ocenení na medzinárodných súťažiach¹, koncertoval po európskych mestách (Švajčiarsko, Taliansko, Rakúsko, Grécko...).

Do jazzového života vstúpil Škuta roku 1990, keď založil skupinu *ESHBand* (A. Šeban – gitara, J. Griglák - basgitara), k čomu ho viedla chuť realizovať sa aj kompozične. V roku svojho založenia vystúpili na Slovenskom jazzovom festivale, ale po roku sa táto skupina rozpadá. Od roku 1991 sa jej názov mení na *ASHBand* a preberá ju A. Šeban. Škuta hneď po odchode z *ESHBand* spoluzakladá roku 1991 *The Quartet* (J. Bartoš – trúbka, J. Griglák – kontrabas, C. Zeleňák – bicie), pre ktorý píše vlastné skladby. Skupina predstavovala kvalitatívne pozdvihnutie úrovne slovenského jazzu, keďže sa tu stretli technicky a invenčne vynikajúco vybavení hudobníci, nadviazali na moderný trend jazzového mainstreamu vo svete (W. Marsalis) (Kajanová, 1999, str. 111). V rokoch 1993 – 1996 sústredil svoje aktivity prevažne na zahraničie, no ostal verný aj domácemu publiku, napr. v roku 1993, keď hral ako hosť v Moyzesovej sieni v Bratislave so skupinou J. Stivína. Ako člen *Octet Ostu*, ktorého členmi boli hudobníci so zahraničia (Ch. Muthspiel – leader, Rakúsko, T. Stanko – Poľsko, A. Shilkloper – Rusko, P. Vyshniavskas – Litva), sa predstavil na festivaloch v Saalfeldene, Raabe, v Taliansku, Švajčiarsku. Spolupráca s rakúskym gitaristom W. Muthspielom trvá až do súčasnosti. Ako člen sprievodných formácií rakúskeho huslistu Beniho Schmida (*Beni Schmid Group* a *Beni Schmid Obsession*) absolvoval napríklad rozsiahle turné po Nemecku. Za spomenutie stojí určite aj spoločné vystúpenie s huslistom Didierom Lockwoodom v Salzburgu, ale tiež to, že pôsobil ako lektor improvizácie na Internationale Sommerkurse Klagenfurt–Viktring. V roku 2002 založil rakúsko - slovenskú

1 napr. Beethovenov Hradec 1980 – 2. cena, Interpretačná súťaž MK SSR 1982 – 3. cena, Smetanovská medzinárodná klavírna súťaž 1982 – absolútny víťaz, medzinárodná klavírna súťaž „Maria Callas“ v Aténach 1983 – 3. cena, Medzinárodná klavírna súťaž Pražská jar 1988 – Zvláštna cena SHF

formáciu *Miki Škuta Club* (R. Tariška - altsaxofón, J. Bartoš - trúbka, G. Preinfalk – alt – sopránsaxofón, E. Köhldorfer – gitara, A. Deutsch – bicie a P. Herbert – kontrabas), s ktorou sa predstavil aj na Bratislavských jazzových dňoch 2002. I keď centrom Škutovho záujmu je aj klasická hudba aj jazz, v súčasnosti prevládajú aktivity v oblasti artificiálnej hudby.¹ S manželkou Norou Škutovou založili klavírne duo, ktoré sa už od svojho vzniku v roku 1996 zameriava na uvádzanie diel 20. storočia.

Mikuláš Škuta patrí medzi ojedinelý zjav. Jeho schopnosť improvizovať nielen na jazzové štandardy a vlastné témy, ale aj na témy z európskej klasiky, či vlastné témy z oblasti novej hudby, precíznosť, racionálny nadhľad, vycibrený vkus, „tvorba“ tónu, mu zaručujú trvalé miesto medzi pianistickou špičkou na Slovensku i v rámci Európy.

1 Jeho nahrávka Goldbergových variácií od J. S. Bacha bola veľmi vysoko ocenená v kritike prestížneho časopisu BBC Music Magazine, kde získala najvyššie päť hviezdíčkové hodnotenie. Vďaka tomu sa Skuta predstavil na svojom debutovom recitály v Londýne a v Paríži (2005). Následne i ďalšie jeho CD z tvorby J. S. Bacha získalo v časopise BBC Music Magazine rovnako najvyššie päť hviezdíčkové hodnotenie.

III.GENERÁCIA – JAZZOVÍ PIANISTI GENERÁCIE 197X

Juraj Tatár

(10. 7. 1969)

Pokiaľ by sme chceli aj meno tohto klaviristu otvoriť krátkym špecifikom, ktoré ho vystihuje, alebo presnejšie odlišuje od ostatných, tak najvýstižnejšia snáď bude informácia, že ide v podstate o jediného funkčného klávesistu, ktorý sa systematicky venuje syntetizátorom, ich farbám a špecifickým výrazovým prostriedkom.

Pochádza z banskobystrickej hudobníckej rodiny, ktorá ho od útleho veku viedla k hudbe. Je absolventom žilinského Konzervatória, odbor hra na klavír (1983 – 89) a na VŠMU v Bratislave študoval zborové dirigovanie (1989 – 91). Už počas štúdií na Konzervatóriu začal komponovať svoje prvotiny, v ktorých spájal jazz s vážnou hudbou. V roku 1987 vzniká skupina, žánrovo orientovaná na jazz a jazzrock – *Madre* (R. Jurčo – klávesy, J. Štulrajter – basgitara, M. Ševčík – bicie, L. Kianička – saxofón) a v roku 1988 pod touto značkou v duu s M. Ševčíkom debutuje na Slovenskom jazzovom festivale v Žiline. Po dvoch rokoch existencie sa *Madre* redukuje na trio (J. Tatár, M. Ševčík, R. Muška – basgitara) a presadzuje sa na československej klubovej scéne. Popri jazzu sa venoval aj európskej vážnej hudbe. Pôsoobil v Slovenskom komornom zbore ako asistent dirigenta, organista a klavirista (1989 – 91), vyučoval na Konzervatóriu v Žiline (1992). Od roku 1993 sa v plnej miere venuje aktívnej hre jazzu, komponovaniu a aranžovaniu hudby pre rôznych spevákov z oblasti jazzu, rocku a pop music. Roku 1994 rozšíril *Madre* na sexteto (J. Bartoš – trúbka, Š. Markovič – saxofón, J. Griglák – basgitara, C. Zeleňák – bicie, M. Ševčík – perkusie) a v tomto zložení

nahráli profilový album a vystúpili na Bratislavských jazzových dňoch 1994. Od roku 1995 až dodnes hrá Tatár v skupine Petra Lipu, no spolupracoval a spolupracuje s mnohými spevákmi (P. Habera, I. Bartošová, R. Müller, P. Cmorík, J. Kirschner a i.). Na Bratislavských jazzových dňoch sa objavil aj roku 1998 s formáciou *Burian – Tatár International Band*. Z jazzovej tvorby je ešte nutné spomenúť skupinu *Bukake*, vytvorená s dlhoročných hudobných partnerov (M. Gašpar – basgitar, M. Buntaj – bicie). Cena Ladislava Martoníka za jazzovú tvorbu mu bola udelená roku 1996.

Vzorom Juraja Tatára je hra moderných „elektrických“ jazzmanov H. Hancock, Ch. Corea, či J. Hammer. Je extrovertným hráčom disponujúcim vynikajúcou technikou a prirodzenou muzikantskou invenciou.

Peter Preložník

(6. 7. 1970)

K elektronike sa prikláňa i keď nie až v takej miere ako J. Tatár jazzový hudobník Peter Preložník, ktorý svoje schopnosti rovnomerne rozdáva medzi pop, rock a jazz.

Pochádza zo Šurian a študoval na Ľudovom Konzervatóriu v Bratislave hru na klavír (1993 – 97). Počas štúdia na Elektronickej fakulte SVŠT (1992 – 96) navštevoval Jazzové dielne vo Frýdlante a roku 1992 i workshop v Klagenfurte. Už roku 1988 založil skupinu *THS Band* a v roku 1990 bol leadrom skupiny *Brož Band* (Ľ. Priehradník – trúbka, M. Gašpar – basgitar, M. Buntaj – bicie). S ňou sa predstavil na Slovenskom jazzovom festivale v Žiline 1991, kde získali 1. cenu. Túto zostavu sa rozhodol roku 2000 obnoviť v pôvodnej zostave a výsledkom bolo CD. Jeho ďalšia orientácia až dodnes smerovala od roku 1989 k fusion music. V rokoch 1989 – 1994 pôsobil v skupine *Bossa Noha* Stana Počaja, s ktorou sa na Jazzovom festivale v Žiline prezentoval v

rokoch 1991, 1992, ale aj na Medzinárodnom jazzovom festivale v Přerove 1992, Medzinárodnom jazzovom festivale v Karlových Varoch 1993, či Bratislavských jazzových dňoch 1994. Členom *Meditation Blues Band Joža Barinu* bol v rokoch 1991 – 93 a v súčasnosti sa táto zostava úspešne vracia na scénu. Po Meditation Blues Bande pôsobí tri roky v *Starej jedálni*. Kvôli realizácii CD *Young Slovak jazz* spolupracoval roku 1995 so speváčkou S. Josifoskou a gitaristom A. Šebanom. V *Tentete Matúša Jakabčica* si zahrala väčšina našich jazzmanov a nie je tomu ináč ani v prípade Preložníka, ktorý si s ním pripísal na svoj zoznam vystúpení Jazzový festival v Přerove 2006. V tomto roku je členom formácie, opäť zameranej na fusion music *Bee Connection* (B. Balogh – spev, M. Jakabčic – gitara, J. Griglák, O. Petráš) a tiež *P + P Quartetu* (S. Počaji, P. Oberländer, C. Csendes, J. Gergely). Väčšina muzikantov nevynechala ani spoluprácu s dnes už zosnulým jazmanom a organizátorom jazzového diania u nás J. Šošokom. Preložník s ním hrával v roku 1997. Bol tiež členom slovenskej kultovej folkrockovej skupiny *Prúdy* Pavla Hammela (1997 – 98). Od roku 1998 sa datuje vznik jeho *All Jazz Group* (J. Kalász – kontrabas, M. Ševčík – bicie, L. Svetlík – husle). V súčasnosti pôsobí v projekte *PP Quartet* so speváčkou Zuzanou Suchánkovou, hráva s americkým saxofonistom žijúcim na Slovensku Petrom Cardarellim, od roku 2002 funguje aj v *The Dynamic Jazz Trio* (B. Čellár – gitara, J. Demenčík – saxofón) a je aj stálym hosťom kapely *Take One* (V. Minda – gitara, P. Konečný – basgitara, J. Hittrich – bicie, M. Jaslovský – saxofóny, flauta).

Orientácia Petra Preložníka smeruje k modernej fusion music 90. rokov, ale i akustickému modernému jazzu. V hudbe kladie dôraz na melodickosť prejavu.

Peter Adamkovič

(24. 6. 1970)

Slovensko je celkom úrodná krajina na jazzových inštrumentalistov, avšak horšie to už je s projektmi, ktoré by vytvárali dlhodobejšie spolupráce. Situácia často núti jazzmanov riadiť sa zostavením skupiny spôsobom „kto má čas“. V prípade Petra Adamkoviča a AMC Trio, ktoré je už viac ako desať rokov jeho domovskou formáciou už môžeme hovoriť o dimenzii, ktorá sa nedá dosiahnuť len príležitostným skúšaním. Ide o vytvorenie si vlastnej poetiky formácie a jej obrusovanie, čo je na naše pomery unikátne a prináša vo forme uznania svoje ovocie.

Adamkovič je klavirista, ktorý nemá za sebou profesionálnu prípravu a napriek tomu dosahuje i medzinárodné úspechy. Narodil sa v Prešove a tu aj absolvoval Pedagogickú fakultu Univerzity P. J. Šafárika (1987 – 92). V roku ukončenia vysokej školy sa stal členom skupiny *Tralala Band* zameranej na fusion music, s ktorou účinkoval na festivale FIMU (Festival International de Musique Universitaire) v Belforte (1993, 1994). V roku 1993 založil skupinu s mainstreamovou orientáciou *AMC Trio* (M. Marinčák – kontrabas, S. Cvanciger – bicie), ktorá dnes predstavuje jeho ťažisko pôsobenia. Roku 1994 vznikla aj skupina *Interface* (M. Marinčák – kontrabas, P. Olszewski – gitara, Poľsko, J. Eliaz – bicie, Poľsko). V tomto roku tiež pôsobil v mainstreamovej skupine *Cassovia Jazz Quartet* (M. Marinčák, M. Železnák – gitara, G. Szabados – bicie) a ako člen *Prešovského Big Bandu*.

V rokoch 1995 – 96 bol štipendistom Hudobného fondu a od roku 1996 vyučuje jazzový klavír na Základnej umeleckej škole v Prešove a pričínal sa tak o vznik jazzového oddelenia na tejto škole. V roku 1997 bol členom *Acoustic Jazz Tria* (M. Marinčák, C. Železnák) a fusion formácie Miloša Železnáka *No More Jazz*. Za neúnavnú organizáciu jazzového diania v metropole Šariša (organizátor festivalu Jazz Prešov), pedagogickú činnosť v oblasti

jazzu a za aktívne hranie, získal roku 2003 Cenu Ladislava Martoníka.

Peter Adamkovič je talentovaný hudobník, ktorému sa v priebehu doterajšej kariéry podarilo vypracovať medzi najuznávanejších jazzových klaviristov. Je mu blízke pohrávanie sa s nápadom podľa vzoru B. Powella a B. Evansa (Kajanová, 1999, str. 21). Realizuje sa v mainstreame, ale aj vo fusion music.

Klaudius Kováč

(1976)

Klaudius Kováč pôsobí podobne ako Peter Adamkovič už niekoľko rokov v stálej zostave - *Nothing But Swing Trio*, ktorá sa už ako je z názvu jasné hlási k tradícii a hudobnému odkazu významnej generácie jazzových hudobníkov štyridsiatych a päťdesiatych rokov 20. storočia.

Narodil sa v Lučenci v hudobníckej rodine. Klavír študoval na Konzervatóriu v Žiline a Banskej Bystrici (1990 – 1996). Po škole sa stal členom skupiny *Swing Q* saxofonistu Š. Čermana, kde sa zoznámil so svojimi budúcimi trvalými spoluhráčmi *Nothing But Swing Tria* (R. Ragan – kontrabas, P. Solárik - bicie), ktoré založili roku 1999 a dodnes fungujú v nezmenenej zostave. Má za sebou množstvo vystúpení (roku 2001 účinkovali aj na Bratislavských jazzových dňoch). K úspechom si tento mladý jazzman pripisuje aj angažmán v skupine amerického jazzového speváka L. Andrewa, s ktorým roku 2000 absolvoval turné po Južnej a Strednej Amerike. V súčasnosti spolupracuje aj s *Milo Suchomel Quartetom* (účinkovanie na Bratislavských jazzových dňoch 2003) a pre svoj štýlový jazzový prejav je vyhľadávaným sprievodným hráčom (spolupracoval napr. s J. Bartošom – trúbka, R. Balzarom – kontrabas, A. Cudzichom – kontrabas), keďže sa nevenuje len swingu, ale aj bebopu a vôbec súčasnému straightahead jazzu. K jeho obľúbeným projektom patrí aj

koncertný program pre dva akustické klavíre, v ktorom najčastejšie spolupracuje s vlastným bratrancom, taktiež súčasným významným jazzovým klaviristom, Ondrejom Krajňákom.

Luboš Šrámek

(24. 6. 1977)

Klavirista, skladateľ, aranžér a pedagóg. Toto sú činnosti, ktoré sa pripisujú bezpochyby jednému z najväčších talentov mladej slovenskej jazzovej generácie narodenej v 70. rokoch.

Konzervatórium navštevoval v Bratislave (1993 – 99) a po jeho ukončení ostáva dva roky pôsobiť v hlavnom meste ako člen skupiny *Elie Quintet* a *Big Bandu Konzervatória*. Pre jeho jazzový rozvoj má zásadný význam rozhodnutie pokračovať v štúdiu na Jazz akademie Graz (1999 – 2003), nie len pre množstvo novo nadviazaných jazzových spoluprác, ale predovšetkým pre posun v jazzovom myslení a zdokonalení sa v jazzovom prejave. Po návrate z Rakúska sa stáva zakladateľom a leadrom slovenskej „all stars“ formácie *Five Reasons* (J. Bartoš – trúbka, M. Jakabčic – gitara, J. Griglák – kontrabas, M. Ševčík – bicie). Od roku 2004 vyučuje na Konzervatóriu v Bratislave jazzový klavír, hudobnú teóriu a kompozíciu, predstavuje sa ako člen *Tentetu* a *CZ/ SK Big Bandu Matúša Jakabčica*. Šrámek má za sebou bohaté hráčske skúsenosti, ktoré nadobudol po boku už spomínaných domácich i zahraničných muzikantoch (napr. Z. Namyslowskeho, J. Muniaka, J. Smietanu, A. Pegeho, alebo B. Harta) a zahral si už na mnohých veľkých jazzových festivaloch (Villa Celimontana – Taliansko, Warsaw Summer Day – Poľsko, Bohemia Jazz Fest – Česká republika atď.). V roku 2005 dostal príležitosť prezentovať svoju tvorbu s jeho formáciou v jazzovom klube Blue Note Miláno. Od tohto roku ho môžeme počuť aj v skupine *Funkpunk* (J. Griglák, M. Valihora – bicie). Za zmienku ďalej stojí jeho účinkovanie na Bratislavských jazzových dňoch 2006, kde sa v projekte *Three pianos* stretol na pódiu s ďalšími dvomi najmladšími jazzmanmi –

s Ondrejom Krajňákom a Klaudiusom Kováčom. Počuť ho môžeme aj pod hlavičkou *4Bidden People* (M. Suchomel – saxofón, T. Baroš – kontrabas, M. Valihora – bicie). Za výrazný kompozičný a interpretačný prínos slovenskej jazzovej scény získal roku 2006 Cenu Ladislava Martoníka.

Šrámek patrí medzi vyhľadávaných a vychytených sidemanov s vycibrenou technikou. Na jeho vývoj mali vplyv veľikáni jazzu ako H. Hancock, K. Kirkland, D. Ellington, K. Jarrett, Ch. Corea a ďalší a práve im venoval aj svoj profilový album z roku 2005. Poslucháčov upútava spôsob jeho uvažovania – využíva výrazné melódie, fascinujúce rytmické štruktúry, vyznačuje sa veľmi osobným ponorením do hudby; z jeho hry ide noblesa, energia, úcta k tradícii, pričom vytvára moderný zvuk.

Ondrej Krajňák

(1978)

Pri návšteve live koncertu na ktorom je jedným z muzikantov aj tento levický rodák, si ako prvé zaručene všimnete jeho obrovskú dávku temperamentu vkladajúcu do hry.

Krajňák patrí od detstva k talentom, už počas návštevy Základnej umeleckej školy v Leviciach (1984 – 92) sa zúčastňoval klavírnych súťaží, na ktorých získal viaceré ocenenia. Roku 1988 sa zúčastnil na prehliadke mladých interpretov jazzovej hudby Jazzový festival Žilina, odkiaľ si odniesol so svojím triom cenu Objav festivalu. Od roku 1992 strávil štyri roky štúdiom na Jazzovej akadémii Erkela Ferenca v Budapešti, počas ktorého nadobudol niekoľko medzinárodných ocenení v Poľsku, Maďarsku... Po ukončení Jazzovej akadémie v Budapešti získal štipendium na jazzovej akadémii Berklee College of Music v Bostone, ktoré však nevyužil. V roku 1999 bol členom jedinej slovenskej be-bopovej formácie *Hot House* (J. Bartoš - trúbka,

R. Tariška – altsaxofón, J. Griglák - kontrabas, M. Ševčík – bicie), v ktorej ukázal svoj zmysel pre čistotu prejavu. Od roku 2002 pôsobí ako aktívny jazzový klavirista v Prahe, ale tiež aj na domácej scéne (napr. v duu s R. Tariškom). Aj on držiteľom ceny Ladislava Martoníka, ktorá mu bola udelená roku 2007.

Na hre Ondreja Krajňáka je badateľný vplyv hudobníkov ako O. Petersona (podľa jeho slov, sa práve pod vplyvom jeho nahrávok začal jazzu venovať), G. Rubalcaba, Ch. Coreu, alebo A. Makovica, z predstaviteľov vážnej hudby ho ovplyvnili J. S. Bach, B. Bartók, F. Chopin a S. Prokofjev.

Tomáš Gajlík

(1980)

O najmladšom klaviristovi, ktorý túto kapitolu uzatvára sa v kruhu jazzmanov rozpráva často a jeho meno sa čoraz viac objavuje na plagátoch. Jeho talent čaká už len na to, aby si ho všimli aj hudobný kritici a tiež aby uzrelo svetlo sveta jeho profilové CD.

Napriek svojmu veku nepôsobí tento rodák z Piešťan len ako klavirista, ale tiež skladateľ a producent. Pohybuje sa aj na poli rnb, ale vyskúšal si aj hranie naživo s hip – hopovou skupinou. Aj on pochádza z hudobníckej rodiny a tiež má za sebou, podobne ako niektorí klaviristi o ktorých bola v tejto kapitole reč, štúdium jazzového klavíra na prestížnej Univerzität für Kunst und musik v Grazi. Absolvoval niekoľko koncertov po Európe s J. Šošokom, spravil spoločný projekt s M. Bugalom, keď s nimi hral aj profesor z Grazu H. Curtis a J. Pukl, pravidelne spolupracuje s formáciou *All Time Jazz Trio*, či speváčkou O. Škrancovou. Začína byť aktívny aj ako pedagóg a to vďaka projektu na Základnej umeleckej škole v Piešťanoch, kde spolu s M. Bugalom vedie jazzové kurzy.

Za svojho najobľúbenejšieho klaviristu považuje

K. Kirklanda, ale inšpiráciu čerpá i z hry H. Hancocka, B. Mehldaua, J. Terrasona, G. Keezera. Tomáš Gajlík disponuje všetkými potrebnými schopnosťami, ktoré si jazzové remeslo vyžaduje, preto má v budúcnosti veľkú šancu sa zaradiť medzi, verejnosťou i kritikmi, uznávanú slovenskú jazzovú veličinu.

SLOVENSKÍ PIANISTI PÔSOBIACI V ZAHRANIČÍ

Táto časť bude patriť dvom slovenským pianistom, ktorí sa presadili v zahraničí a o ktorých sa doma často rozpráva iba v okruhu malej skupiny zasvätených, čo je určite veľká škoda...pre nás.

Peter Breiner

(1.7.1957)

Existuje mnoho hráčov, ktorí sa venujú niekoľkým hudobným oblastiam, žánrom, no často ide len o občasné „vybočenie“, lebo gro ich práce predstavuje buď artifičiálna, alebo nonartifičiálna hudba. Peter Breiner je klavirista, ktorý sa pohybuje rovnako úspešne na oboch poliach. Je to syntetizujúca osobnosť, dirigent, skladateľ, klavirista, aranžér. Od roku 1992 žije v kanadskom Toronte.

Rodiskom Petra Breinera je mesto Humenné. Na konzervatóriu v Košiciach absolvoval hru na klavíri, perkusie a dirigovanie (1971 – 75) a tiež kompozíciu u J. Podprockého (1971 – 77). Na VŠMU študoval kompozíciu v triede A. Moyzesa (1977 – 82). V rokoch 1977 – 80 bol leadrom jazzrockovej skupiny *Fórum 57* a od roku 1977 bol aj členom *Comba Petra Lipu* (P. Lipa – spev, S. Herko – kontrabas, C. Zeleňák – bicie). Ako hudobný režisér pracoval v Československom rozhlase (1978 – 80) a v Opuse (1981 – 83). Ako klavirista debutoval na Bratislavských jazzových dňoch 1981, kde sa predstavil ako sólista, ale i v *Combe Petra Lipu*, pre ktorého skomponoval radu piesní, ktoré dnes tvoria ťažisko Lipovho pôvodného slovenského repertoáru. S Petrom Lipom podnikol v duu sériu koncertov v bratislavskom Štúdiu S (1984 – 86). Výsledkom ich spolupráce bolo aj vydanie albumu *Boggie up* (1997). S ním absolvoval aj program pre

Štúdio S v Bratislave *P + P = JAZZ*, ktorý mal štrnásť repríz. Autorom scenáru bol Peter Lipa a réžie sa chopil Milan Lasica. Peter Lipa spolupracoval s Petrom Breinerom až do jeho odchodu do Kanady. V roku 1986 – 87 pôsobil ako leader skupiny *Klobása*, ktorá sa orientovala na fusion music. Breiner pôsobil ako skladateľ a jazzový klavirista aj v *Tanečnom orchestri Československého rozhlasu* v Bratislave, rozvinul tiež spoluprácu s *Orchestrom Gustava Broma*. Významné sú tiež jeho kompozičné aktivity v oblasti tzv. Tretieho prúdu – patrí k najvýznamnejším slovenským autorom tohto experimentálneho prúdu. Celoštátnu popularitu získal účinkovaním ako klavirista s M. Markovičom v televíznom programe *Večery Milana Markoviča*, zamerané na politickú satiru (1990 – 92). Medzi najčerstvejšie projekty, ktoré majú k jazzovej hudbe najbližšie patrí *TRIANGO* – teda spojenie troch vynikajúcich muzikantov, taktiež oscilujúcich tak na poli jazzovom, ako i v artificijálnej hudbe: Stano Palúch – husle, Boris Lenko – akordeón, Peter Breiner – klavír. Táto trojica spolupracuje od roku 2006 až do súčasnosti, pričom primárom práce tohto projektu predstavuje tango okorenené improvizovaným jazzom, či chuťou stredoeurópskeho valčíka.

Breiner patrí k najtalentovanejším a najlepšie pripraveným skladateľom súčasnej slovenskej generácie, čo mu umožňuje uplatňovať sa v širokom štýlovom a žánrovom rozpätí tvorby. Jeho aktivity na poli vážnej hudby i scénickej, filmovej, muzikálovej sú nespočetné. Nebudeme sa im v tejto práci venovať, lebo cieľom práce je pohľad na Petra Breinera ako jazzového klaviristu. Za zmienku však stojí zaujímavý projekt z roku 1994, kedy napísal a prezentoval televízny program *Beatles Go Baroque* v Miláne, ktorý prevzalo viacero televíznych spoločností a dosiahol veľké úspechy: 4. miesto v rebríčku Classical Top Ten v Japonsku, 6. miesto ABC Radio Top Twenty v Austrálii a niekoľkokrát umiestnenie medzi prvými desiatimi v rôznych rebríčkoch v Európe.

Je prvým skladateľom na Slovensku, ktorý cieľavedome a systematicky pracuje v oblasti symfonického jazzu. O Breinerovi sa výstižne vyjadril jazzový publicista Patrik Španko: *“Breiner je eklektik, nemá problém skákať od Mozarta ku Gershwinovi, tangám a vlastným kompozíciám.”* (in: Hudba, 2006, č. 1, str. 21). Vďaka tejto schopnosti nájdeme v jeho tvorbe prieniky európskej hudby, jazzu a populárnej hudby. Dokáže s citom, zachovaním si vážnosti vložiť do klasických foriem európskej hudby (concerto grosso, sonátová forma, variácie, suite) princípy a prvky jazzu a populárnej hudby (improvizácie, bluesovú pentatoniku, ostináto, rytmické patterny...) a naopak (napr. Variácie vo forme koncerta grossa na témy piesní Beatles). Svojimi vlastnými improvizáciami v dielach európskych klasikov prispieva k popularizácii ich diel.

Matej Benko

(28. 7. 1979)

V prípade Mateja Benka ide o osobnosť, ktorú nie je nutné pražskému publiku predstavovať, no slovenskému áno.

Rodiskom Benka je Šaca, okres Košice a svoje prvé jazzové pokusy spadajú do obdobia, keď navštevoval Základnú umeleckú školu v Prešove (1985 – 93), kde od roku 1994 prešiel so štúdiá európskej vážnej hudby na jazzové oddelenie ku klaviristovi Petrovi Adamkovičovi. V jazzových štúdiách pokračoval na Konzervatóriu Jaroslava Ježka v Prahe (kompozíciu). Jeho prvou kapelou roku 1998 bola *Jazzvec* (M. Ochotnický – spev, E. Dvorščák – bicie, O. Juraši – trúbka, J. Smékal/ R. Uhrík – kontrabas). Aj počas vojenskej služby (1999 – 2000) sa venoval jazzu a to v *BigBande AUS Bratislava*. V rokoch 2000 – 01 si vyskúšal spoluprácu s Divadlom Jonáša Záborského v Trnave a bábkovým divadlom Babadlo. Medzi jeho súčasné aktivity v Prahe patrí okrem pôsobenia ako klavirista, skladateľ, aranžér v kapelách

Matej Benko Trio, Matej Benko Quintet, Miriam Bayle Band i práca pedagóga na Konzervatóriu Jaroslava Ježka v Prahe, kde vyučuje jazzovú interpretáciu.

SLOVENSKÝ JAZZ A JAZZOVÍ PIANISTI VERZUS ČESKÁ SCÉNA

O skutočnej slovenskej a českej jazzovej scéne, by sme mali hovoriť od roku 1993, keď došlo k rozdeleniu česko-slovenska. Je rozdiel, či sa človek pri porovnávaní situácie, ak sa to v rámci týchto dvoch krajín dá, zameria na kvantitu, alebo kvalitu. Skôr ako o porovnávaní je treba hovoriť o opisovaní situácie životaschopnosti, teda kvantite a hráčskej úrovni, kvalite. Čo sa týka kvantity, rozdiely sú markantné, zatiaľ čo pri kvalite podľa môjho názoru rozdiely citeľné nie sú.

Kvantita - ak sa vezmú témy, ktorými sa v práci snažím zmapovať jazzové dianie a pianistov u nás a pokúsim sa o porovnanie s českým prostredím, je evidentné, že máme čo doháňať. Pražské jazzové konzervatórium Jaroslava Ježka je inštitúciou, ktorá každoročne vychováva plejádu mladých profesionálnych hráčov. V praxi to znamená, že zatiaľ, čo u nás patrí do generácie 197X niekoľko desiatok muzikantov, v českej republike je každoročne niekoľko desiatok profesionálov. Absencia školy u nás je veľký deficit pre rozvoj jazzovej scény. I keď o štipendiá na jazzové školy a univerzity v Európe a USA je záujem a účasť práve s tohto dôvodu silnejšia u nás, čo je určite pozitívne a výrazne prispieva k zvýšeniu kvality, tradícia jazzu v Čechách je predsa len dlhšia. Každé väčšie mesto operuje jazzovými klubmi s pravidelnými koncertmi. Výčet menších regionálnych festivalov s medzinárodnou účasťou by zabral tiež veľkú časť tejto práce. Faktom a pozitívom však ostáva, že jazzová scéna neprestala byť aspoň čiastočne československá. Vidíme personálne prepojenia mnohých skupín, snahy o spoločné festivaly, kurzy a série koncertov. Hranice sa stále neprejavujú navonok a české formácie sa u nás vnímajú ako tuzemské a naopak. Projekt, ktorý do veľkej miery prispieva k rastu jazzových poslucháčov je už druhý rok Jazz do regionu. V mestách Moravy a Čiech sa predstavuje v cykle koncertov jar - jeseň výber toho najkvalitnejšieho, čo domáca

scéna ponúka a tiež sa ponúka priestor i pre nedomácich muzikantov. Zo slovenských hráčov mali v rámci tohto projektu možnosť vystúpiť napr: Miriam Bayle, Erik Rothenstein, Ľubo Šrámek, Milo Suchomel. Takéto snahy sa pomaly presadzujú aj u nás, máme za sebou rok projektu Jazz do regionu, či Jazz do školy.

Kvalita – medzi aktívnymi hráčmi, ktorí tvoria našu jazzovú scénu a českými jazzmanmi, po kvalitatívnej stránke rozdiely nie sú. Tak ako sa naši hráči pre svoje kvality presadzujú i v zahraničí, tak je to i s českými „stálicami“ i mladými hráčmi tzv. generácie 197X, medzi ktorými je nadviazaná početná spolupráca, čím skutočne dochádza k zotieraniu hraníc česko-slovenský.

INŠPIRÁCIE, FÚSIE SLOVENSKÝCH JAZZOVÝCH PIANISTOV, ALEBO ČO NÁJDETE NA PRILOŽENOM CD

Zoznam skladieb na CD, ktoré je súčasťou práce sa nachádza v textovej prílohe na strane č. 62.

Jazz a...

...folklór = ethnojazz (etnojazz)

Ešte donedávna sme sa na pôde tohto jazzového subžánru nemali s čím ukázať. V Čechách sa už niekoľko rokov objavujú snahy týmto smerom, ktorých leadrami sú E. Viklický so Z. Lapčíkovou, J. Pavlicom, či P. Růžičkom, ktorý sa dostali do povedomia aj vďaka jazzovým úpravám ľudových piesní.

V súčasnosti je situácia iná. Najznámejšími interpretmi, ktorí dosahujú veľký úspech vo využití nášho folklóru je Pacora trio (S. Palúch – husle, M. Commendant – cimbál, R. Ragan – kontrabas). Ich jazzové úpravy ľudových piesní s využitím typicky ľudových nástrojov predstavujú podnetný experiment, v ktorom sa invenčne mieša jazz, swing, blues, moldavský a slovenský folklór a ethno music. Stano Palúch už založil aj novú formáciu, kde sa ku triu pridáva aj klavirista Klaudius Kováč, avšak zachytenie ich hry na CD ešte čaká na zrod. Dispozície k hraniu kvalitnej fúzie jazzu a folklóru umožňuje muzikantom ich orientácia a hráčske skúsenosti vo viacerých žánroch.

Pokiaľ sa však zameriame na snahy klaviristov, ukazuje sa, že ľudová pieseň sa objavuje ako inšpirácia najvýraznejšie u Pavla Bodnára a Petra Adamkoviča. Na najnovšom CD *EcceJazz* sa prácou s dvomi ľudovými piesňami prezentuje Pavol Bodnár. Ukážka sa nachádza na **CD – stopa č. 1 a č. 2**, kde sa v prvom prípade nechal inšpirovať ľudovou piesňou *Široký jarčok* a v druhom prípade vytvoril vlastnú kompozíciu s prvkami ľudovej

piesne v skladbe *Pastierka pávov*. Kvôli obohateniu nie príliš zložitých rytmických štruktúr ľudových tém v nich zámerne použil nepárne rytmy a ľudový podtón zvýrazňuje využitie huslí (S. Palúch).

Na **stope č. 3** sa nachádza kompozícia *Thor – iza*. Jedná sa o prácu so starou ľudovou piesňou v podaní prešovskej formácie AMC Trio. Peter Adamkovič podrobuje vo svojom sóle tému tejto piesne, ktorú v úvode predstaví, klasickému jazzovému spracovaniu.

Už som spomínala široký záber pôsobenia klaviristu Petra Breinera. Aby bola viditeľná pestrosť jednotlivých slovenských pianistických prístupov, invencií, prikladám ukážku – **stopa č. 4** *La Milonga Y Yo* z jeho projektu Triango. V nej pracuje s tangom, ktoré vzniklo z kubánskeho tanca habanery, ale španielski skladatelia z nej urobili hudbu salónov a neskôr z nej interpreti najnižšej triedy hudbu bordelov pri prístave istého vzdialeného mesta na juhu Južnej Ameriky. Tvrdenie o pôvode tejto hudby v nevestincoch je však väčšmi mýtus ako skutočnosť, genetika tanga je dodnes nevyjasnená. Tango je hudbou migrácií a náhod a vplyvu tradícií jednotlivých krajín, kde sa tango objavilo. Peter Breiner sa spolu s Borisom Lenkom – akordeón a opäť už niekoľko krát spomenutým huslistom Stanom Palúchom spojili, aby tento temperamentný tanec obohatili o improvizovaný jazz i chuť stredoeurópskeho valčíka.

...vážna hudba

Čerpaniu z vážnej hudby sa neubráni väčšina jazzmanov a to predovšetkým tí, ktorí prešli pôvodne klasickým vzdelaním na konzervatóriách a vysokých umeleckých školách. Takýmito hudobníkmi sú napr. klavirista Mikuláš Škuta, Pavol Bodnár.

Opäť sa však vrátim k uvedenému albumu Pavla Bodnára *EcceJazz*, ktorý sa nechal inšpirovať v troch skladbách artificiou hudbou 20. storočia a to presnejšie Arnoldom

Schönbergom, tvorcom dodekafónie. Vznikli tak kompozície, pri ktorých je jeho prvotná práca s hudobnými motívmi ovplyvnená práve školou tohto skladateľa a jeho dvanásťtónovou kompozičnou technikou (**CD – stopa č. 5**).

Na ukážke z albumu *Identity* Mikiho Škutu (**CD – stopa č. 6**) sa jeho zakotvenie v artificijálnej hudbe objavuje prirodzene, keďže svoju prevažnú časť pianistickej dráhy hráva diela z tejto oblasti hudby.¹ Vďaka svojej introvercii, hĺbavosti dostáva poslucháča do roviny filozofa, ktorý začína prenikať do odpovedí na otázky, ktoré si denno-denne kladieme, ale nemôžeme na ne nájsť odpoveď.

Jazz ako...

...bebop

Ďalšia ukážka (**CD – stopa č. 7**) ponúka slovenskú snahu o exkurziu do obdobia na konci 40. rokov, v ktorom sa definitívne menila tvár jazzu a ktorým sa otvorili dvere k tzv. modernému jazzu. Oproti veľkým tanečným swingovým orchestrom sa vracia bebop k menším kapelovým zoskupeniam. Taktiež dochádza oproti swingu v bebopu ku kontrastom v melodickej, rytmickej, harmonickej zložke. Využíva rýchle tempá, asymetrické frázovanie, zložitú harmóniu a spleť melodické linky. U nás sa snaha po čistom, autentickom štýlovom prejave tohto jazzového smeru sústredila okolo trubkára Juraja Bartoša, lebo práve on bol iniciátorom založenia formácie *Hot House* (2002) a klaviristom, ktorý bol k tomuto projektu prizvaný je Ondrej Krajňák.

1 V roku 2004 vydal vo vydavateľstve Hevhetia nahrávku Goldbergových variácií od Johanna Sebastianu Bacha, ktorá získala i v zahraničí niekoľko ocenení

...moderný hard-bop

Ľubo Šrámek sa vo svojom profilovom albume *Correspondance* nechal inšpirovať zvukom moderných hard bopových kvintetov. To znamená, že sa snaží vychádzať z tradície hard bopového obdobia, no zároveň do neho vkladá, aplikuje i moderné prvky, vlastnú originalitu, myslenie, výpoveď, či už v uvoľňovaní basgitary, ktorá nehrá striktne len linku, alebo klavír nehrá len štvrt' hlasné voicingy, ale uberá sa modernejšími smermi, striedanie in a out a podobne. Tým potom kapela i napriek tomu, že hrá akusticky znie moderne. Každá skladba z albumu je venovaná jednému klaviristovi, ktorý Šrámka ovplyvnil. Na ukážke sú to skladby venované Davidovi Kikoskovi a Mulgrewovi Millerovi (**CD – stopa č. 8 – 9**).

...moderný jazz

Klavirista Ondrej Krajňák a saxofonista Radovan Tariška sa podujali na zaujímavý počin, vydanie albumu *Elements*, ktorým prekvapili mnohých svojich priaznivcov, ktorí ich poznajú ako virtuózných majstrov straighthead jazzu. V texte ku CD Igor Wsserberger píše: „*Tentoraz im ponúkajú kontrastnú podobu svojej hudobnej osobnosti: introvertnú crossover music s presahmi jazzu a artificiálnej hudby.*“ Pracujú s voľne vyberanými motívmi, asociáciami. Krajňák a Tariška si hudobne nezvyčajne dobre rozumejú, čo im umožňuje rozbíjanie formy téma – improvizácia – téma a vydávajú sa cestou neustáleho varíovania, pretvárania, pretavovania z jednej myšlienky plynulo na ďalšiu. (**CD – stopa č. 10 - 11**).

ZÁVER

Na konci každého dňa, činnosti, či uplynutého obdobia si zväčša kladieme otázky smerujúce k zhodnoteniu daného časového úseku. Nie je tomu ináč ani v závere mojej práce. Slovenskému jazzu som sa venovala aj vo svojej bakalárskej práci: „*Súčasná situácia a smerovanie jazzu na Slovensku*“ a v závere som konštatovala, že by práca mala plniť funkciu vstupnej brány pre chtivých do slovenského jazzového prostredia. Zámerom tejto práce už nebolo len zmapovať, ale si už aj „posvietiť“ priamo na jednotlivé osobnosti, v mojom prípade padol výber na klaviristov. Či sa mi to podarilo do takej miery, ako by si to ich zásluhy a hráčske schopnosti, ktorými sa prezentujú zaslúžili je otázne. Na strane jednej mi je jasné, že disponujeme osobnosťami, pre ktorých je priestor v tejto práci nedostačujúci, na strane druhej som sa chcela pokúsiť o určitú vyváženosť v podaní informácií a našich jazzových klaviristoch. Ku každému som priradila špecifikum jeho hry, či pokus o zaradenie k jednotlivým jazzovým smerom, alebo aspoň smerovaniam, čo by malo pomôcť sa zorientovať čitateľovi, kto a do akej miery ovplyvňoval a ovplyvňuje tvár jazzu a aké miesto v ňom zastáva a tým i to, kto by si zaslúžil samostatnú monografiu, či väčšiu pozornosť. K tomuto účelu slúži i priložené CD, ktoré ponúka aspoň krátku ukážku hráčskej rôznorodosti slovenskej pianistickej liahne. Pri niektorých pianistoch chýbajú informácie, ktoré by tam mali byť, avšak dopracovať sa k nim je veľmi obtiažne a v niektorých prípadoch nemožné. Nie je to však vina len muzikológov, publicistov, ale aj vina samotných muzikantov a ich ochoty, respektíve neochoty.

Uvedomujem si, že jazz predstavuje obrovský svet, ako aj to, že cesta stať sa skúseným „jazzofilom“ vedie cez dlhoročné štúdium, čo je môj záväzok do budúcnosti...

RESUMÉ

„Slovenskí jazzoví pianisti“

Práca chronologicky predstavuje najvýraznejších slovenských klaviristov, ktorí sa uplatnili v jazze od jeho počiatkov na našom území až do súčasnosti. Približuje ich život, spolupráce, vplyvy, špecifiká interpretácie. Súčasťou práce je aj prehľad histórie jazzu na Slovensku, porovnanie úrovne a možnosti slovenského a českého jazzového prostredia a vyslovenie názoru o jeho smerovaní. Príloha v CD formáte predkladá ukážky hráčskych prístupov slovenských pianistov o ktorých sa v práci pojednáva.

„Slovak's jazz pianists“

The work introduces kinkest Slovakia's pianist, who oneself apply in the jazz in our lands from its youth till present in chronological sequence. It approaches their live, co - operation, bearings, particularity interpretation. A part of the work is history survey of jazz in Slovakia, comparison of different levels and possibilities of Slovak and Czech jazz setting. Finedly I express opinion about its converged. Supplements in the CD format refers demonstration players access Slovakia's pianists de quo: de quibus oneself at work treats. Supplements in the CD format refers to demonstration of Slovakias players' access.

Kľúčové slová: jazz – Slovensko – pianisti – história - smerovanie

POUŽITÁ LITERATÚRA A PRAMENE

- 1, BERENDT, Joachim Ernst:** Kniha o jazze. Editio Supraphon, Bratislava 1968
- 2, BURLAS, Ladislav:** Pohľady na súčasnú slovenskú hudobnú kultúru. Opus, Bratislava 1987
- 3, FORDHAM, John:** Jazz. Slovart
- 4, GEIST, Bohumil:** Co nevíte o jazzu. Panton Praha, Bratislava, 1966
- 5, KAJANOVÁ, Yvetta:** Americký, európsky a latinoamerický jazz – na križovatke jazzových kultúr, alebo je jazz univerzálna hudba. In: Zborník k 80. výročiu katedry hudobnej vedy FiFUK. Stimul Bratislava, 2001
- 6, KAJANOVÁ, Yvetta:** Slovník slovenského jazzu. Národné hudobné centrum, Bratislava 1999
- 7, KAJANOVÁ, Yvetta:** Kapitoly o jazze a rocku. EPOS 2003
- 8, KOVÁČ, Dušan:** „20.storočie – storočie svetla, storočie temna. Q 111, Bratislava, 2000
- 9, LIPA, Peter:** SAMORAST – Môj život s džezom. Ikar, 2003
- 10, MATZNER – POLEDŇÁK - WASSERBERGER a kolektív:** Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby. Editio Supraphon, Praha 1990
- 11, POLEDŇÁK, Ivan:** Úvod do problematiky jazzového okruhu. FFUP, Olomouc 2000
- 12, Tváre jazzu - Zborník materiálov z 22. seminára hudobných knihovníkov.** Univerzitná knižnica v Bratislave, 2006
- 13, WASSERBERGER, Igor:** Fenomény súčasného jazzu. Slovart a Hudobné centrum, Bratislava 2003
- 14, WASSERBERGER, Igor a kolektív:** Jazzový slovník. Štátne hudobné vydavateľstvo, Bratislava 1966
- 15, časopis Hudobný život: 1983 – 2007,** Hudobné centrum
- 16, časopis Hudba: 2006, 2007,** Hevhetia
- 18, noviny SME: 2005, 2006, 2007**

18, Sprievodný bulletin 32. ročníka Bratislavských jazzových dní
Slovenská sporiteľňa 2006, Slovart 2006

INTERNETOVÉ STRANY

www.amctrio.sk

www.bjd.sk

www.hc.sk

www.jazzmusic.sk

www.jurajtatar.com

www.lubossramek.com

www.matajbenko.com

www.musicstyle.sk

www.music.box.sk

www.muzikus.cz

www.nothingbutswingtrio.com

www.osobnosti.sk

www.skjazz.sk

www.sk.wikipedia.org

TEXTOVÁ PRÍLOHA

Príloha č. 1:

Zoznam ukážok na priloženom CD:

Č.tra cku	Názov CD	Názov skladby	Vydavateľstvo
1	ECCE JAZZZ Pavol Bodnár a InterJAZZional Band	Široký jarčok (<i>P. Bodnár</i>)	Hevhetia 2006
2	ECCEJAZZ Pavol Bodnár a InterJAZZional Band	Pastierka pávov I (<i>P. Bodnár</i>)	Hevhetia 2006
3	THOR – IZA Peter Adamkovič – AMC Trio	Thor – Iza (<i>M. Marinčák</i>)	Hevhetia 2006
4	TRIANGO Breiner – Lenko – Palúch	La Milonga Y Yo (<i>T. Ribero/ L. D. Vélez</i>)	Hudobný fond
5	ECCE JAZZZ Pavol Bodnár a InterJAZZional Band	Dvanásť tónov vášne (<i>P. Bodnár</i>)	Hevhetia 2006
6	IDENTITY Miki Škuta	12 bars (<i>M. Škuta</i>)	DS Consult, a.s. 2002
7	HOT HOUSE	Hot House	Hudobný fond
8	CORRESPONDANCE Luboš Šrámek	Typewriter (<i>L. Šrámek</i>)	Hudobný fond 2005
9	CORRESPONDANCE Luboš Šrámek	Beyond the Time (<i>L. Šrámek</i>)	Hudobný fond 2005
10	ELEMENTS Ondrej Krajňák a Radovan Tariška	Element 2 (<i>R. Tariška/ O. Krajňák</i>)	Hudobné centrum 2006
11	ELEMENTS Ondrej Krajňák a Radovan Tariška	Element 3 (<i>R. Tariška/ O. Krajňák</i>)	Hudobné centrum 2006

Príloha č. 2

Diskografia slovenských jazzových pianistov

(chronologický zoznam albumov jednotlivých pianistov obsahuje všetky nahrávky, na ktorých sa objavili, nie len ich profilové albumy)

I. GENERÁCIA

Ladislav Gerhardt		
<i>Názov LP</i>	<i>Rok</i>	<i>Vydavateľstvo</i>
Československý jazz	1962	Supraphon
Konverzácia s Alicou, Momentka (príloha k publikácii I. Wasserbergera: Jazzový slovníky)	1965	Supraphon
Jazzové piano	1967	Supraphon
Dobre sme sa oženili (prvá slovenská jazzová dlhohrajúca platňa)	1969	Supraphon
Sentimentálna trúbka (s L. Déczim)	1971	Opus
Prečo sme sa oženili	1977	Opus
Už sa ženiť nebudeme	1980	Opus
Len tak (výber z ľúbostnej poézie M. Válka)	1985	Opus
Bratislava jazz Days 1976 – 82 (sampler z festivalu Bratislavských jazzových dní)		Opus

Ján Hajnal		
<i>Názov CD (LP)</i>	<i>Rok</i>	<i>Vydavateľstvo</i>
Slovak Jazz Mainstream	1994	Hudobný fond
LP Bratislava Jazz Days 1979	1980	Opus

II. GENERÁCIA

<i>Gabriel Jonáš</i>		
<i>Názov CD (LP)</i>	<i>Rok</i>	<i>Vydavateľstvo</i>
LP Gabriel Jonáš	1977	Panton Mini jazz club
LP Zverokruh (s J. Stivínom)	1977	Supraphon
LP Impressions	1978	Opus
LP Klávesová konkláva	1978	Supraphon
LP Quasar (s VV Systémom)	1979	Opus
LP Capricornus (s L. Andrštom)	1980	Panton
LP Bratislava Jazz Days 1979 (Gabriel Jonáš Trio)	1980	Opus
LP Bratislava Jazz Days 1981	1982	Opus
LP Gentle Rain (pomocou playbacku hrá na 3 klavíroch naraz)	1990	Opus
Far and Yet Near (s R. Balzarom a M. Jakabčicom)	1991	Arta
LP Zverokruh II (s J. Stivínom)	1994	Supraphon
Nevergreens (s J. Bartošom)	1994	HTC
Gospels (s J. Kocianovou)	1994	Škvrna Rec.
Slovak Jazz 97'	1997	Hudobný fond
Matúš Jakabčic Tentet, featuring special guest G. Hopkins (s Tentetom M. Jakabčica)	1998	Hudobný fond
Power of Pergamen (s Triom R. Pokorného)	1998	Agharta
Jonáš & Jakabčic: Live	2000	Watt

Beatles in Blues(s) (s P. Lipom)	2002	East West
Peter Cardarelli & Comfort Zone: Angel Face	2002	
Naspäť na stromy (s P. Lipom)	2002	East West
Šansóny a iné piesne (s A. Čermákovou)	2002	Millenium records & publishing
Gabo Jonáš Quartet: Live	2002	Slovenský rozhlas
Peter Cardarelli:Knights of the Living Groove	2005	Musica Tyrnaviensis

<i>Pavol Bodnár</i>		
<i>Názov CD</i>	<i>Rok</i>	<i>Vydavateľstvo</i>
Slovak jazz 92'	1992	Slovenská jazzová spoločnosť
Naspäť na stromy (s P. Lipom)	1995	East West
Spirituals (s P. Lipom)	1997	Slovenský rozhlas
Traditional & Revival Band: Keep Swinging	1997	Slovenský rozhlas
Peter Cardarelli: Mr. Knight	1998	PB & IB Records
Polish – Slovak Jazz Quartet: Song For Helena	1998	Music Production
Peter Cardarelli's Bratislava Blue	1999	East West
Bistro (s P. Lipom)	2000	BMG Ariola
Vlado Vizár Jazz Quintet: Live	2000	East West
Neposlušné topánky (s D. Húščavom)	2001	Hudobný fond
Beatles in Blue(s) (s P. Lipom)	2002	East West
Vlado Vizár Jazz Quartet: Mood Indigo	2003	Vlado Vizár Jazz Agency

Close Harmony Friends: Antistress	2004	Forza Music
All Time Jazz Trio & Lucia Lužinská: First Take	2005	
Pavol Bodnár & InterJAZZional Band: Ecce Jazz	2007	Hevhetia

<i>Mikuláš Škuta</i>		
<i>Názov CD (LP)</i>	<i>Rok</i>	<i>Vydavateľstvo</i>
LP V. Godár: Sequence pre husle a klavír (oblasť artificiovej hudby)	1986	Hudobný fond
D. Martinček: Sonáta Appel (oblasť artificiovej hudby)	1986	Opus
Alice in Jazzland	1992	Opus/ Davay
Octet Ost II	1992	Amadeo/ Polygram
D. Matej: Always... pre dva klavíre (oblasť artificiovej hudby)	1992	Musica
13 Beethovenových sonát (oblasť artificiovej hudby)	1993	Opus Trading
Identity	2002	DS Consult, a. s
Oskar Rózsa sextet	2003	Hevhetia

III. GENERÁCIA

<i>Juraj Tatár</i>		
<i>Názov CD</i>	<i>Rok</i>	<i>Vydavateľstvo</i>
Madre	1994	Relax
Time (so Š. Markovičom)	1995	BMG
Slovak Jazz 97'	1997	Hudobný fond
Ibachur	1998	Madre
Čierny Peter (s P. Lipom)	1998	BMG

<i>Peter Preložník</i>		
<i>Názov CD</i>	<i>Rok</i>	<i>Vydavateľstvo</i>
Cardarelli Peter: Live in Living Color (demo nahrávka)		
Young Slovak Jazz	1995	Hudobný fond
Bee Connection	2000	Tomba
Stará jedáleň	2000	Watt
Peter Cardarelli & Comfort Zone: Angel Face	2002	
Peter Cardarelli: Knights of the Living Groove	2005	Musica Tyrnaviensis
Silvia Josifoska & Band: Blues	2005	Hevhetia
3 plus 1	2007	Hudobný fond

<i>Peter Adamkovič</i>		
<i>Názov CD</i>	<i>Rok</i>	<i>Vydavateľstvo</i>
Young Slovak Jazz	1995	Hudobný fond
Thor – Iza	2006	Hevhetia
Soul of the Mountain	2008	Hevhetia

<i>Klaudius Kováč</i>		
<i>Názov CD</i>	<i>Rok</i>	<i>Vydavateľstvo</i>

Swing Q	1988	
Libiaková Dáša: To nič	2002	Allegro
Nothing But Swing: Soul Station	2002	Slovenský rozhlas
Milo Suchomel Quartet: Live in Concert (Bratislavské jazzové dni 2003)	2003	BMG
Milo Suchomel Quartet: Live in Concert	2003	BMG
The Best of 25 Years Jazz Hoeilaart Intern'l Contest – Belgium (1979 – 2003) (s Milo Suchomel Quartetom)	2004	Sabam
Palúch Stano and Nothing But Swing Trio	2004	Hevhetia
Robert Opatovský: Swing & Latin	2006	Záverečná
Dáša Libiaková: Monogram	2007	Hevhetia
Three pianos: Live in Bratislava 2006	2007	East West

Ondrej Krajňák		
<i>Názov CD (LP)</i>	<i>Rok</i>	<i>Vydavateľstvo</i>
Matúš Jakabčic Quartet (demo nahrávka)	2002	
Oľga Škrancová: When I fall in Love	2003	Amplión Records
Hot House: Live	2003	Hudobný fond
Tariška – Krajňák: Elements	2006	Hudobné centrum
Three pianos: Live in Bratislava 2006	2007	East West

Euboš Šrámek		
<i>Názov CD (LP)</i>	<i>Rok</i>	<i>Vydavateľstvo</i>
Slovak Jazz	2005	Hudobné centrum
Erik Rothenstein & his rainbow project: Prater Menuet	2005	Hudobné centrum

Luboš Šrámek and His Five Reasons With Guests: Correspondance	2005	Hudobný fond
Štěpán Markovič Sextet: Jazz na hradě	2006	Multisonic
Robert Opatovksý: Swing & Latin	2006	Závěrečná
Karol Csino: Nezvestný	2007	Skarabeus, s. r. o.
Matúš Jakabčic CZ/ SK Big Band featuring Harry Sokal	2007	ORF
Adriena Bartošová: Znovuzrodenie	2007	Forza Music
Three pianos: Live in Bratislava 2006	2007	East West

SLOVENSKÍ JAZZOVÍ PIANISTI PÔSOBIACI V ZAHRANIČÍ

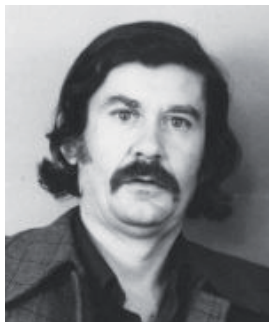
<i>Peter Breiner</i>		
<i>Názov CD (LP)</i>	<i>Rok</i>	<i>Vydavateľstvo</i>
Bratislavské jazzové dni 1981 (s P. Lipom)	1982	Opus
Beatles Seasons	1987	EMI Columbia
The best Hits On TV	1987	Pony Canyon Japan
Boogie up (s P. Lipom)	1998	Polygram
W. A. Mozart: Concerto d minor K 446 (oblasť artificiálnej hudby)	1990	Donau HK
Feelings	1990	Naxos HK
Especialy For You	1990	Naxos HK
The Best Of Michel Legrand	1991	Naxos HK
A Man And A Woman	1991	Naxos HK
The Way We Were	1991	Naxos HK
You Have Got A Friend	1991	Naxos HK
That's What Friends Are For	1992	Naxos HK

I Just Called To Say I Love You	1992	Naxos HK
Three Wishes of The Rose	1992	Marco Polo HK
Message From The Moon	1992	Marco Polo HK
Just The Way You Are	1992	Naxos HK
Unchained Melody	1992	Naxos HK
Let It Be...J. S. Bach	1992	Fanfare CAN
Love For A Man Who Never Comes	1993	Marco Polo HK
If This Is Love	1993	Marco Polo HK
Beatles Go Baroque II	1993	Naxos HK
Love Is A Mysterious Dream	1994	Marco Polo HK
The Awakening Moment	1994	Marco Polo HK
Russian Romance	1995	Marco Polo HK
Let's Have A New Start	1995	Marco Polo HK
Elvis Goes Baroque	1995	Naxos Inter. HK
Hits on TV Vol. 1	1995	Pony Canyon
Triango	2007	Pavian records

<i>Matej Benko</i>		
<i>Názov CD (LP)</i>	<i>Rok</i>	<i>Vydavateľstvo</i>
Eva Emingerová: Sophisticated Lady	2004	
Vít Švec Trio: Keporkak	2006	
Matej Benko Trio: Universality	2006	
Eva Emingerová: Colors of my live	2006	

OBRAZOVÁ PRÍLOHA

I. GENERÁCIA

Ladislav Gerhardt

Ján Hajnal

II. GENERÁCIA

Gabo Jonáš

Pavol Bodnár

Mikuláš Škuta

III. GENERÁCIA

Juraj Tatár

Peter Preložník

Peter Adamkovič

Klaudius Kováč

Ľuboš Šrámek

Ondrej Krajňák

Tomáš Gajlík

SLOVENSKÍ JAZZOVÍ PIANISTI PŔSOBIACI V ZAHRANIČÍ

Peter Breiner

Matej Benko